4631-40

Cho'lpon
NMIU

Cho'lpon nomidagi
nashriyot-matbaa ijodiy uyi

ISBN 978-9943-05-163-8
9 789943 051638

OLIY O'QUV YURTLARI UCHUN

H.T. MIRPO'LATOV

OMMAVIY BAYRAMLAR REJISSURASI

ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA RTA MAXSUS TA'L1M VAZIRLIGI

4362
79
M-61

X.T. MIRP LATOV

OMMAVIY BAYRAMLAR REJISSURASI

Oliy o 'quv yurtlari uchun o 'quv qo 'llanma

B12569
O'zMU
Ilmiy kutubxonasi

Choipon *nomidagi nashriyoimatbaa ijodiy uyi*
Toshkent — 2008

Mas'ul muharrir:

Nozlm Qosimov— filologiya fanlari nomzodi, dotsent

Taqrizchilar:

Shermat Xayitbayev — zbekistonda xizmnt k rsntgan mndnniyat xodimi, dotseni.
Saodat Yo"Idosheva — filologiyn fnnlnri nomzodi, professor,
Marina Yusupova — sniVatshunoslik nomzodi, dotsent

Ushbu quv q llanmada ommaviy bayramlarda nufuzli riu Uitgan ie;trlashtiiilgan konserlni yaratishda rejissyorning vazifalari i risida na/ariy Viianmliy jihatdan tavsiyalar berilgan. Teatrlashtirilgan konserini lashkil tirish. ssenariy lanlash v;i ssenariy r/sjasini Inzish haqida gap yurililadi.

quv q llanma madaniyai va saiVat sohasidagi oliy quv yuiihui intobalariga, kollejlar quvchilariga, madaniyat hnmdasan'ai ixlosmandlariga m ljallangan.

M $\frac{4306020900 - 53}{360(04) - 2008}$ - 2008

ISBN 978-9943-05-163-8

© Ch lpon uomidagi nashriyol-malhaa ijodiy uyi, 200J{- y.

KIRISH

zbekiston Milliy ensiklopediyasida bayramga quyidagi ta'rif pOrilgan: «Bayram (turkiycha — katta yi in, t y) — keng nislionlanadigan tantanali kun!»'

Sharqning buyuk olimi Mahmud Qosh ariy: «Bayram xulqning shodlik va xursandchilik kunidir» degan edi.

Bayramlar ham jamiyatdagi zgarishlarga qarab ma'lum dnrajada o^{v}zgarib boradi. Yangi bayramlar paydo bo^{k}ladi. Lekin hu bilan bayram shodiyonasi, insonlar xursandchiligi zgar- nuydi.

Taniqli olim, falsafa fanlari doktori, professor U. Qoraboyev xalq bayramlari mohiyatini belgilovchi uchta asosiy xususiyatni k rsatib beradi:

1. Bayram holati (bayram kayfiyatining) paydo b lishi, bayramga b lgan ehtiyojning tu ilishi.

2. Bayramona holat, kayfiyatning paydo b lishi — bu hali bayram degani emas.

Shu kayfiyatni, shu holatni, intilishni r yobga chiqarish uchun bayramni tashkil etish kcrak. Ommaning bayram ishtirokchisiga aylanishidir.

3. Bayram — bu teatrlashtirilgan namoyishlar, tomoshalar, konsertlar, k rik tanlovlar, bellashuvlar, ya'ni rang-barang ommaviy tadbirlar birligidir[2].

Tarbiya tizimida bayram ziga xos muhim va yirik tadbir sanaladi. Xalqning eng yaxshi a analari, odatlari, axloqiy qarashlarini zida mujassamlashtirishi, saqlashi va rivojlantirishi

[1] zbekiston Milliy ensiklopediyasi, I tom, 2000- yil, 584- bel.
[2] *U.Qoraboyev.* « zbekiston bayramiari», 49—50- betlar.

bilan bayramlarning ahamiyati kattadir. Bayramlarning yana bir xususiyati ularning maxsus sana bilan bogliqligidir.

Ommaviy bayramlar zbekistonga 1980- yillarning bosh-Iarida kirib keldi. Toshkentning 2000 yilligi ilk bora ommaviy ravishda ochiq maydonda bayram qilindi.

Bayram keng ma'noni anglatadi. U qatnashchilarning faol va ijodiy ishtiroki bilan ajralib turadi. Bayram chegaralanmagan, sahnalar k zda tutilmagan maydonga, yingohga yoyilgan b ladi. Gmmaviy bayram bir nechta janrlarga b Iinadi, shulardan biri teatrlashtirilgan konsertdir.

Konsert — italyancha *concerto* s zidan olingan b lib, *«belJashaman»* degan ma'noni anglatib, artistlarning avvaldan tayyorlangan dastur asosida omma oldida chiqishidir.

Konsert quyidagi turlardan iborat:

I. Musiqiy (simfonik, kamer, fortepiano, skripka uchun konsert).

2. Badiiy (badiiy qish).

3. Sintetik (musiqiy nomerlar, badiiy qish, spektakllardan, baletlardan k rinish).

4. Estrada konserti (yengil vokal va chol uli musiqa, kulgili hikoyalar, parodiya, sirk nomerlari va boshqalar).

Tomoshabinga k proq manzurboladigan, tajribada tez-tez q Ilaniladigan konsert turlaridan biri teatrlashtirilgan konsertdir. Unda san'atning barcha turlaridan samarali foydalaniladi va uni yopiq binolnrda ham, sahnalarda ham, maydonlarda ham tkazish mumkin.

Ushbu quvq IIanmada teatrlashtirilgan konsertni tayyor-lash jarayoni, rejissyorning vazifasi nazariy va amaliy jihatdan belgihib berilgan.

«Harcha janrlarning asosida hayot yotadi».
K.S. Stanislavskiy

TEATRLASHTIRILGAN KONSERTNI TASHKIL ETISHDA REJISSYORNING VAZIFALARI

Zamonaviy ommaviy bayramning zijga xos janr turlaridan biri teatrlashtirilgan konscrtdir.

Tcatrlashtirilgan konsertning filarmonik konsertdan farqi shundaki, u doimo bir mavzuga ega b lib, ma'no va badiiylik hamohang boladi. Teatrlashtirilgan konsertda san'atning barcha turlaridan, akademik xordan to xalq yinlarigacha, shuningdek, janrning boshqa turlaridan ham foydalaniladi.

Mavzuviy teatrlashtirilgan konsertlar jamiyatda sodir b -layotgan ulkan voqealar (Mustaqillik kuni, Navr z bayrami, Xotira va Qadrlash kuni) munosabati bilan uyushtiriladi. Mashhur olim, yozuvchi, shoir, sa at ustalarining ijodlariga, shuningdek, yodda qoladigan sanalarga ba ishianadi. Teatrlashtirilgan konsertlar, asosan, tantanali yi ilishlarning davomi, badiiy qismi tariqasida yoki mustaqil ravishda tkaziladi. Ularbir b limdan yoki antraktli ikki b limdan iborat b lishi mumkin.

Bir b limdan iborat konsert 1 soat-u 10 daqiqa yoki 1 soat-u 30 daqiqa davom etadi. Chunki vaqt ortib ketsa tomoshabin charchaydi va konsertga b lgan ehtiyoji susayadi. Ikki b limli konsert esa 1 soat yoki 1 soat-u 10 daqiqa, ikkinchi b lim esa 50—55 daqiqa yoki I soat davom etishi mumkin.

Konsertning tishjoyi, mavzusi, ijrochi va ishtirokchilarining soni va shart-sharoitdan kelib chiqib belgilangan vaqtdan chekinish mumkin.

Har bir teatrlashtirilgan konsert z mavzusiga, z ma'no-mazmuni va hissiyotli dramaturgiyasiga ega. U konsertni sahnalashtirish shart-sharoitlaridan kelib chiqadi.

Teatrlashtirilgan konsert asosini nomerlar tashkil etadi. Ularning soni, mavzusi, oyasi va maqsad birligini buzmaslik kerak. JConsert avvaldan tayyor b lgan yoki yangidan tashkil qilingan, lekin t liq ijro etiladigan nomerlardan luziladi.

Teatrlashtirilgan konsertni tayyorlayotgan rejissyor nimaga intilishi va erishishi kerak? Avvalo aniq oyaviy namoyish va badiiy obrazlilikka.

Konsert rejissyorining asosiy vazifasi — konsert dasuiri tomoshabinga uzluksiz ta'sir etishi, tomoshabinning undagi mavzuga qiziqishini q llashga erishishdir. Bunga esa janrlar va ritmlarning almashinuvi, harakatlarning sishi orqali erishiladi.

Teatrlashtirilgan konsertda birinchi nomer, odatda, epigraf rnida b ladi. Shuning ucbun teatrlashtirilgan konsert katta, kuchli, k p kishilik jamoa ishtirokidagi nomer (katta xor jamoasi, xalq chol u asboblari yoki simfonik orkestr) bilan boshlanishi mumkin.

Teatrlashtirilgan konsert qanday nomerlardan tuziladi? Konsert mavzusini ochishga yordam beradigan sa atning barcha janrlari, xalq ijodiyoti, folklor, musiqa, s zsa ati, rassomchilik, grafika, pantomima, raqs, sport k rinishlari, teatr, kino, sirk va boshqalar jalb qilinadi.

IV.

SSENARiY - TEATRLASHTIRILGAN KONSERT ASOSI

Teatrlashtirilgan konsertning mavzusi, mahobati va chegaralari qanday b lishidari qat'iy nazar, uning mazmuni, mohiyati qo ozda — ssenariy shaklida bayon qilingan boMishi kerak.

Ssenariyda teatrlashtirilgah konsertning tish joyi, vaqti, namoyish etiladigan barcha k rinishlar, musiqiy bezaklar va nomerlar s zma-s z, aniq yozilgan b lishi lozim. Boshlovchilarning s zlari, nomerlarning ketma-ketligi, ijro etilayotgan q shiqlarning bastakori, q shiqning nomi, raqslarning, baletmeysterlarning nomi, kuy yoki q shiqning mualliflari aniq k rsatib tilgan b lishi kerak.

Ssenariy — sahnada, maydonda namoyish etilayotgan teatrlashtirilgan konsertning muallifi yoki rejissyori tomonidan ularning ongida namoyon b lib, qog[k]ozga tushirilgan aniq bayonidir. Ssenariy muallifi k rinishlarning barchasini z ongida, lasavvurida k radi, qayta ishlaydi, keyin qo ozga tushiradi.

Ssenariy muallifi k zlagan mavzusi va oyasidan kelib chiqib, zartir b lgan hujjatlarni yi ishga kirishadi. Agarda teatrlashtirilgan konsert biror yozuvchi va adibning ijodiga bagMshlangan b lsa, uning tarjimai holiga, ijod y liga oid hujjatiar bilan tanishib chiqishi shart.

Agarda teatrlashtirilgan konsert biror bastakor, xonanda yoki raqqosa ijodiga ba ishlangan b lsa, uning kuy va q shiqlarining, raqslarining yaratilish tarixi, ijro usullari, sa atkor hayotidagi quvonchli va qay uli kunlar ro[v] risidagi xotiraiarbiian tanishib chiqishi lozim b ladi.

Tealrlashtirilgan konsert Navr zbayramiga ba ishlangan b lsa, xalq o zaki ijodi, folklor a analari, urf-odatlari, xalq

yinlari, lapar va aytishuvlari, mahalliy xalq raqslari, askiya, q irchoqbozlik, hayvon urishtirish odatiari bilan yaqindan tanishiJi kerak.

Ssenariyda teatrlashtirilgan konsertning prologi va epilogiga katta ahamiyat beriladi. Prologda konsertning asosiy mohiyatini ochib berishga aniq turtki b ladi. Uning mavzusi haqida tomoshabinga rha'lumot beriladi, ya'ni konsert tuguni ko'rsatiladi.

Epilogda — finalda esa prologda q yilgan tugunga yechim yasaladi. Konsert nima uchun tashkil qilinganligiga tomoshabin aniq javoboladi. Shuning uchun epilog, final k tarinki holatda, konsertning barcha ishtirokchilari qatnashuvida namoyish etiladi.

Yuqorida bayon etilgan hujjatlar rganilgach, tayyor nomeiiar yi ilgach, yangi buyurtma asosida yuzaga kelgan q shiq va raqslar, boshqa janrlart plangach, ssenariy birtartibda yozishga kirishiladi, natijada aniq rejali mavzu va oyaga ega b lgan ssenariy yuzaga keladi.

SSENARIY REJASI

Ssenariy rejasining ssenariydan farqi nima?

Ssenariyda yuqorida ta^kidlaganimizdek, konsertning barcha nomerlari, boshlanishi, yakunlanishi birma-bir t liq, aniq va ravshan yoziladi. Konsert davomida rejissyor va konsertni olib boruvchilarga t liq ssenariydan foydalanish noqulayliktu diradi. Chunki ssenariy k p varaqdan iborat b lganligi tufayli konsert davomida turli sabablar bilan varaqlash k p vaqtni oladi, yana bexosdan sochilib ketishi mumkin. Ana shunday holatlarning oldini olish va konsertni olib borish vaqtida qulaylik tu dirish uchun ssenariy rejasi yaratiladi.

Ssenaiiy rejasi — ssenariyning qisqartirilgan varianti. Unda boshlovchining kirish s zlari, kirish qismi, yakun yozilmaydi. Agar konsert birqismdan iborat bolsa, ssenariy rejasi birvaraqdan iborat b lishi mumkin. Ushbu varaqqa faqat boshlanish musiqalari va dasturdagi nomerlar, ijrochilarning nomi, zarur b lsa musiqiy disketdagi trek nomerlari yozib qo^{k}yiladi. Ana sliu varaq — ssenariy rejasi bir necha nusxalarda k paytirilib rejissyorga, boshlovcliilarga va ijrochilarga tarqatiladi. Bir varaqdan iborat b lganligi uchun qulay, hamma qachon, kimdan keyin chiqishini biladi. Sarosima, shoshma shosharlik b lmaydi. Ssenariy rejasining bir necha nusxasini ichki pardalarga, kiyinish va pardozxonalarga ilib q yilsa maqsadga muvofiq b ladi. Namuna tariqasida «Navr z—2005» bayram tomoshasining sscnariy rejasi ilova qilinadi.

«Navr z — 2005» bayram tomoshasining ssenariy rejasi

I. Chorlov nuisiqasi.

2. T. Qodirovning «Fasli navbahor ldi» q shi idan parcha.

3. Qo[k]shiq fonida Navr z haqida she'r.

4. «Maftuningman» filmidan «Maftun b ldim» q shi iga raqs.

5. Rektor tabrigi.

6. «Tayoqlar bilan yigitlar raqsi».

7. Toshbolta oshiqning chiqib kelishi, «Quralay k z, quralay» ariyasi.

8. Toshboltaning Risolat pari bilan uchrashifvi sahnasi.

9. Jamoa ijrochiligida popuri: «Tanovor», «Omon yor», «Ar amchiq».

10. «Surxon-Alp» guruhi, popuri: «Qoshlariga sma», «Yaqqu», «Chiralay».

II. M. Dadaboyeva. Xalq q shi i.

12. «Andijon polkasi» raqsi.

13. Xit parad: «Shahzod» guruhi, Lola, I. Farmonov, T. Sodiqov, Yo. Mirzajonov, G. Mamazoitova.

14. Mahmud Ochilov.

15. Duet. Muhammadumar va Shahzoda.

16. Ruscha raqs.

17. Sobir Imomaliyev.

18. Orolmirzo. «Yallo aytib kel» q shi i, raqsida Xumora Ixtiyorova.

19. Toshbolta, Pari, «Maftun b ldim», sahna k rinishi.

20. Orolmirzo Safarov. «T yIar muborak» q shig"i.

21. «Nola» guruhi.«Bayraming muborak, ey aziz yurtim» q shi i.

REJISSYOR-DRAMATURG

Rejissyor-dramaturg iborasi bizga nimani anglatadi? Bu degani, teatriashtirilgan konsert ssenariysini, asosan, rejissyor-ning zi yozadi. T ri, buning uchun maxsus ssenarist yoki dramaturg ham taklif qilish mumkin. Lekin tajriba shuni k rsatadiki, aksariyat teatrlashtirilgan konsertlarning ssenariysini sahnalashtiruvchi rejissyorning o^{v}zi yaratadi. Chunki u konsertni z ongida, tasavvurida k ra oladi. Ongida k ra olganini esa rejissyor faqat zi yuzaga chiqara oladi. Chetdan taklif qilingan dramaturg, ssenarist esa rejissyor tasawur qila olgan holatlarni ssenariysida ochib bera olmasligi mumkin. Shuning uchun rejissyor ssenariysini zi yozsa, zi sahnalashtirsa ijobiy natijaga erishish shuncha oson b ladi.

«Amaliyot isbotlashicha, konsert dramaturgiyasini ishlab chiqishda asosiy vazifa rejissyorga yuklatiladi. Ha, professional rcjissyor sscnariy yozishda professional drarhaturg darajasida fikr yurita olishi kerak», deb yozgan edi taniqli ommaviy bayramlar rejissyori LIVLTumanov.

Konscrt rejissyori ishni «oq qog'ozdan» boshlaydi. Chunki teatrdagi kabi uning q lida tayyor pyesa y q. Uni avval ylash, keyin yozish kerak. Yana konsert rejissyorining q l ostida doimiy aktyorlar truppasi y q, ularni uning zi t plashi kerak va nomeriar orqali sahnada ifoda etishi lozim.

KONSERT TURLARI

1. AKADEMIK KONSERT

Akademik konsert qat'iy qoidaga amal qilishni talab qiladi. Konsert rasmiy boshlanadi.

Boshlovchilaming s zlari qisqa, l nda, aniq b Iib, juda ch zilib ketmagan b ladi. Barcha nomerlarning she'r muallifi, bastakori, ijrochisi va ijodkorlarning aniq unvonlari bilan e'lon qilinadi.

Akademik konsert mavzusiga qarab bloklarga b linishi mumkin. Masalan:

I- blok — jahon klassik kuy va q shiqlari;

2- blok — xalq cholg^{v}u asboblari ijrochisi;

3- blok — xalq q shiqlari yoki folklor q shiqlari;

4- blok — bolalar ijrosidagi q shiqlar;

5- blok — estrada q shiqlari.

Akademik konsert baland, tantanali, k tarinki ruhda rasmiy ravishda yakunlanadi. Boshlovchilar har bir nomerni e'lon qilish uchun sahnaga har safar chiqishlari shart emas. Parda ortidan ham navbatdagi nomerni e'Ion qilishlari mumkin. Konsertda ortiqcha shov-shuv, bachkanalikka y l q yilmaydi.

Akademik konsertlar davlat qabul marosimlarida, rasmiy bayramlarda, ma'Ium yubiley sanalarida, ijodkorlarning tavalludlari munosabati bilan tantana va xotira kechalarida namoyish etiladi.

Uovadagi Termiz shahrining 2500 yilligiga ba ishlangan teatrlashgan tomosha, AbduIIa Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat madaniyat institutining 30 yilligiga ba ishlangan konsert, « qituvchilar va murabbiylar» kuniga ba ishlangan konsert, O^{k}zbekistonda xizmat k rsatgan artist Xumora Ixtiyorova va zbekistonda xizmat k rsatgan artist

Ahmadjon Dadayevlarning ijodiy konserti, zbekiston Akademik Milliy teatrining ochilishi munosabati bilan BMkaziladigan tantanalar tomoshasi ssenariylari shular jumlasidandir (1, 2, 3, 4, 5, 6- ilovalar).

2. TFATRLASHTIRILGAN KONSERT

Teatrlashtirilgan konscrt akademik konsertga qaraganda yuqoriroq mavqega egadir. Chunki u nafaqat tomosha zalida, halki ochiq maydonda ham namoyish etilishi mumkin. Konsertda san'atning barcha turlaridan foydalaniladi.

Bunda kuy, q shiq, raqslardan tashqari konsert qayerda tayotganligi va mavzusiga qarab folklor qo^{v}shiq1ardan, xalq yinlaridan, jonzotlardan, sahna k rinishlaridan, kino va foto lavhalardan, nur va pirotexnikadan foydalanish maqsadga muvofiqdir.

Teatrlashtirilgan konsertda boshlovchilar rniga qiziqchilar-dan, masxarabozlardan, spcktakl va kino qahramonlaridan foydalansa b ladi.

Bu yerda akademik konsertdagi kabi barcha nomerlarni rasmiy ravishda qat''iy qoida talabi asosida e'lon qilish shart emas.

Shuningdek, konsertda pantomimo va akrobatik mashqlar ham ishlatilishi mumkin.

Maqsad, kutmagan hoiatlar, xatti-harakatlardan tomoshabin lol qolishi kerak. Konsert barcha ishtirokchilarning chiqishi ommaviy q shiq va raqs bilan, bayroqlar, rangli lentalar, sharlar, zarqiyqimlaridan foydalangan holda tomoshabinni ham ommaviy quvonchga jalb qilib yakunlanadi.

Ilovadagi «Rejissura» kafedrasi ijodiy hisoboti, Matniyoz Yusupovning 80 yilligi, Oybek tavalludining 100 yiiligi, «Tanbur nolasi» va «Dutor sehri» nomli konsert-spektakl, Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat madaniyat insti-tutida 2001—2005- yillarda tkazilgan «Navr z» bayramlari ssenariylari shular jumlasidandir (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13- ilovalar).

f J

3. FILARMONIK KONSERT

Filarmonik konsert yopiq yoki ochiq konsert zallarida tkaziladi. Bir yakkaxon xonandaning yoki biror estrada dastasining repertuaridan iborat b lishi mumkin. Konsert erkin ruhda, rasmiyatchiliksiz bemalol tadi. Boshlovchi bir kishi b Iishi ham mumkin, boshlovchisiz biror-bir qiziqchining zi ham tkazishi mumkin. Konsertda raqqosalardan, kulgu ustalarining mahoratlaridan foydalanish mumkin. Xonanda sahnada bemalol yurishi, xohlagan xatti-harakatini bajarishi, zalga tomoshabinlar orasiga tushishi. ular bilan muloqotga kirishishi mumkin. Boshlovchi har bir nomerni rasman eMon qilishi shart emas. Xonandaning zi ham muloqot davomida e'Ion qilaveradi. Umuman olganda, filarmonik konsertga erkinlik xosdir. Filarmonik konsertlarda sa atning boshqa turlaridan deyarli foydalanilmaydi. Bunda asosan q shiq, raqs, qiziqchilik b ladi. Yulduz Usmonova, Glyos Boytoyev, Shaxnozabonu, Avaz Olimov, Jahongir Otajonov va boshqalar konsertlari bunga misol b la oladi.

Ilovadagi «Surxon-AIp» folklor guruhi va birinchi kurs talabalarining ijodiy kechalari ssenariysi shular jtimlasidandir (16, 17- ilova).

-

7- ilova

TERMIZ SHAHRINING 2500 YILLIGIGA BA ISHLANGAN TEATRLASHGAN TOMOSHA SSENARIYSI

.

*(Ssenariy muallifi **M. Qohul)***
30 - mart 2002- yil
Termiz shahri, *soat 17.00 da.*

BAYRAMNING BOSH OYASI

Ozod va obod Vatanni, xalqimizning dunyo sivilizatsiyasi lub ildizlariga singib ketgan qadimiy madaniyatini; kundan-kun kamol topayotgan bugungi milliy qadriyatlarni, zbekning shon-u-shavkatga t la tarixini va hozirini - yurtimizning muqaddas bir b lagi b lgan Termiz shahri 2500 yilligi munosabati bilan ulu lash. Xalq bunyodkorligi, yuksak vatanparvarlik tuyg''ularini, bugungi ma'naviy, maVifiy va madaniy kamolotimizni namoyish etish.

1. MUQADDIMA

Tomoshagoh bayramlarga xos tantanavorlik va ulu vorlik bilan bezatilgan. Soat chiqillashi eshitilib turibdi. Soat bong uradi.

(Soat bongi sadosini rejissyor boshqa joylarda ham ~ zamonlar almashuvini anglatmoq uchun ishlatishi mumkin). Chorlov musiqasi yangraydi.

Ovoz:

So^{k}z zbekiston Respublikasi Prezidenti lslom Karimovga!

(zbekiston Respublikasi Prezidenti lslom Karimovning tabrigi).

zbekiston Respublikasi Davlat madhiyasi ijro etiladi.

Soat «chiq-chiq»i davom etadi. S ng sibiz aning tmishni va mangulikni ifodalovchi sadosi yangraydi. Unga chanqovuz j r b ladi. Tomoshagohga bayroqdorlar kirib keladilar.

2. MOZIY

Sahnani projektorlar yo dusi yoritadi. Ular tentirab nima-nidir izlay boshlaydi. Kuy fonida daryoning shovullashi va soat kafgirining yurak urishi kabi sadosi eshitilib turadi.

Ovoz:
Bu — tarix: asrlar yotar qatma-qat,
Har bir zarrasida dunyocha doston.
Termizninggardidan s z s ra, albat
Cheksiz asroridan gap boshlar Kushon.

Bu — tarix: zaminga quloq tui bir on,
Yuraklar yeladi, anqib terlari -
Tti lari hilpirab boradi hamon,
Qadim Baqtriyaning botirerlari.

Bu - tarix: bir yumib,ochguningcha k z
tar zamonlarning shom-u subhlari -
Jayhunni loyqalab kechadi hanuz,
Bobom Amir Temur zabtin ruhlari.

•

Bul bori karvonga sabrli guvoh,
Qancha ezgulikka sidqidil ildiz,
Ikki ming besh yuz yil dunyodan ogoh,
Dunyoda dunyoday qad tutgan Termiz.

Tuproqdan pok qaddin k tarib emin
Quyoshli zamonda ~ yoru nurlikda,

Ozod Vatan ichra boqadi erkin,
Istiqlol yaratgan mangu hurlikka.

Projektorlar nurlari hamon nimanidir rtanib izlayapti. Ularga yurakning titro iday nozik musiqa j r b lgan. Sahnada Jayxun — Anaxita — suv ma'budasining va Termiz shahrining ramziy timsoilari jonlanadi. Bu lavha Ayol va Erkak raqqoslar ijrosida xoreografik kompozitsiya yoxLid pantomima orqali aks ettiriiadi.

Bu ikkovi (ikki raqqos) bir-birlariga mehr-muhabbat izhor qiladilar. Chaqaloq yi isi eshitiladi. Ayol va Erkakning mehridan dunyo yarala boshlaydi. U tobora kuchayib borayotgan shovqindan, g*ovur- uvurdan t lib-t liqib, sahnaga odamlarni g yo oqizib kiradi. Ular bu dunyoning g zalligidan hayratga tushganlar va dunyoga maftun nazar bilan qaraydilar. Ular zlarining dunyosini qura boshlaydilar.

Shu rinda Zarautsoy qoyalarida tasvirlangan qadimgi suratlarda aks ettirilgan voqealardan hikoya qiluvchi ibtidoiy raqslar ijro etiladi.

Birdan bu g zal tinch hayotni buzib, sahnaga qora dovul otilib kiradi (bu rinda mardlar shahri Termizning bosqinchi dushmanlarga qarshi kurashi ramzi sifatida ommaviy xoreografik sahna): qora quz unlar aylanadi, hayot chirpirak b ladi, dunyo ostin-ustun... Musiqa sarosimali, g^v^amgin va benajot tarzda yangraydi. Dunyo bo'shab qolgan — kimsasiz, huvillagan. Shu payt kimningdir (ehtimol, Yaratganning) ovozi odamlarni izlaydi.

Ovoz:
— Qaydasiz, qaydasiz, ey, odamlarim,
Hayotning ma^nosi, qaydasiz, qayda?
Sizsiz bechoradir bu olamlarim,
Sizsiz iloh korin yurishi mayda.

Ovoz bering, bormi biror tirik jon,
Tiriklik gullasin - qayda bir ildiz?
Qaydasan, q z olgin, tur, yarat, inson!..
- Tirikmiz! Tirimiz! Tirimiz! Termiz!

«Termiz! Termiz» degan bu ovozlar yangrab, butun dunyoni tutadi. Bu — Termiz shahri dunyoga kelganidan vahiydir.(Bu sahna harxil holatlarda juda tezkorlik bilan qaytarilishi mumkin. Bu — vayronalikdan bosh k targan Termizni bir necha bor tiklanganidan dalolat beradi).

Endi Termizning shon-shuhratini olamga yoygan farzandlari sahnaga chiqib kela boshlaydilar.

Ovoz:
— Termiz, s zlayversak, tarixing boydir,
Uni bekitolmas Temir darvoza.
Sening shuhratingni olamga yoydi,
Ulu farzandlaring solgan ovoza.

Sahnaga birin-ketin Termizning buyuk Ionlari ko^{v}tan'Ia boshlaydilar.

Ovoz:
- Muhammad ibn Ali Hakim at-Termiziy hazratlari!

Sahnaga Hakim at-Termiziy chiqib kela boshlaydi.

Ovoz:
— Hazrati Xoja Shoh Bahouddin Naqshbandiy lutf qilganlar: «Yigirma yildirki, biz hazrati Hakim Termiziy tariqatlariga ergashamiz va ular besifat edilar».

Hakiin at-Termiziy:
- «Hech bir y qotishdan qay urish kerak emas, niyatni y qotishdan qay urish kerak. Chunki biror xayrli ish niyatsiz

iliniisl b lmaydi». «Aziz kishi uldirki, gunoh uni xor etmas». <)/od kishi uldirki, ta'ma uni qul qilmas. ziga ega zot uldirki, '.hnytonga asir tushmas». «Taqvo uldirkim, qiyomat kuni hech kun sening yoqangdan tutmasin. Juvonmardlik uldirki, qiyomat kuni sen hech kimning yoqasidan tutmagin». «... Olloh taolo z d stlari uchun yaxshi hayotni qoron u qilishni aslo xoh-lamaydi».

Ovoz:

— Abu Iso Muqammad at-Termiziy!

Sahnaga Iso at-Termiziy chiqib kela boshlaydi.

Ovoz:

— Hazrati Imom Buxoriy z shogirdi Abu Iso Mu-hammad at-Termiziyga faxr ila aytganlar: «Sen mendan bahra topganingdan ham k ra k proq men sendan bahra topdim».

Iso at-Termiziy:

— «Kimga oliyhimmatlik berilgan b lsa, unga hamma narsa berilgan b ladi. Kimga berilmagan b lsa, unga hech narsa berilmagan b ladi». «Qiyomatda olti kishi shafoatdan oldin jannatga kiradi — tavba qiluvchi, saxiy moldor, ibodatli olim, yetishmaganga sabr qiluvchi, odob-axloqli ayol, odil amir». «Bir soatlik adolatli b lish - yuz yillik ibodatdan k ra yaxshi».

Ovoz:

— Mavlono Adib Sobir Termiziy!

Sahnaga Adib Sobir Termiziy chiqib kela boshlaydi.

Ovoz:

— Hazrat Abdurahmon Jomiy «Bahoriston»ida shunday yozadi: «Adib Sobir Termiziy — shirinsuxan shoir, dono odam b lgan. Uning she'rlarida latofat va maloqot ka-

molotga yetgan. Fozil shoirlar uning san'atiga qoyil qo!ganIar».

Sobir Termiziy:

— Bahor fasli kelibdur, yangi ta'rifi bahor ayla,
Hayotingga suyan, shodlikda dilni be ubor ayla.
Bahorning sabzavori birla olam turfa zgarmish,
Azizlar birla suhbat ayla, sayri sabzavor ayla.
Ayo, s z birla elda obr topmoqni istarsen,
S zingni rangin et, mazmunga t ldir, ma'nidor ayla.

Termiziylar sahna oldida qator turibdilar.

Imom Termiziy s zi:

— Bizkim — Termiz, shu hayotga qon va ter — biz,
Tamaddunlar ilk ul aygan qutlu yer — biz,
Ota yurtning sarhadida posbon sher — biz,
Haqning ja'mi ummatiga bizkim, pir — biz,
Avliyo — biz, anbiyo — biz, bizkim — Termiz.

Termiziylar chiqib ketganidan keyin maqom sh balaridan bir musiqaga umumiy raqs ijro etiladi.

Musiqa zgaradi. U tantanavor va jangovortus oladi.

Ovoz:

— Qadim turk zuvola-yu zamiri bor zbekmiz,
Bugundan Shumergacha tomiri bor zbekmiz,
Mangulikka y rilgan um(i)ri bor zbekmiz,
Qalbda « zim — bek» degan am(i)ri bor zbekmiz,
UIu y Ichi yulduzi — Temuri bor zbekmiz.

Sahnaga ark-u arkoni bilan tantanali suratda Amir Temur chiqib kela boshlaydi.

Unga Sohibqironning piri hazrat Said Baraka peshvoz chiqib keladi.

Ovoz:

1370- yil Sulton Sohibqiron Amir Temur Termiz mavzesiga kclib tushdi. Sohibqironning piri komili — Termiziy sayyidlarning Mshvosi Said Baraka Sohibqironga saltanat va podshohlik ramzlari — a'lam va no ora sov a qildi.

Bu sahna musiqa va xoreografik lavhalarda s zsiz ijro Itlladi.

Sohibqironning sahnadan chiqib ketishi no ora sadosi va karamatli a'lam ostida yanada shonli va shijoatlidir.

3. EZGULIKKA MANGU DA'VAT BU - BOLALAR

Ovoz:
— Onalarga qand-u nawot bu—bolalar,
Otalarga erka quwat bu—bolalar.

Ezgulikka mangu da'vat bolalar,
Vataniga katta davlat bolalar.

Bu blokni Qiziriq tumani «Q n irot» folklor-etnografik ansambli otalar allasi — «Huy-yo, huy-yo» bilan boshlab beradi.

S ng Boysunning «Quralay» va Termiz shahridagi bolalar ansambllari hamda viloyatdagi boshqa bolalar ijodiy jamoalari tomosha k rsatadilar.

4. SENING BOBOLARING ARBDA HAM MAYOQ

Ovoz:
— Sening bobolaring arbda ham mayoq,
Dunyo marshallari Temurdan saboq
Olishgan, bularni endi uqib boq.
«Sarhadlar qalqoni — sen», dedi Vatan,

«Hammang Alpomishga teng», dedi Vatan.

Bu blok chegarachi harbiylar badiiy jamoalarining chiqishidan iborat b ladi.

-

5. SURXONDARYO NAVOLARI

Ovoz:
- Amudaryo sohilida q r onimsan, Surxondaryo,
Yclkalar yer k rmagan polvonimsan, Surxondaryo,
Raqsga tushsang yer-u zamin titragaydir shiddatingdan,
Q shiq aytsang, ado b lmas dostonimsan, Surxondaryo.

Surxondaryo sa atkorlarining chiqishlari quyidagi tartibda b Iadi:

a) Baxshilar ba ishlovi;
b) «Boysun» folklor-etnograflk dastasi;
d) Sariosiyoning «Zevari» dastasi;
e) Dashnobodliklarning chiqishi;
f) Denovning «Chorqarsak» dastasi;
g) Qiziriqning «Q n irot» dastasi;
h) Muzrabotning san'atkprlari;
i) Oltinsoyliklarning «Q irchoq raqsi»;
j) Sh rchiliklarning chiqishi.

6. VATAN QUR, ASR - YANGI...

Bu blokda viloyatlarning qutlovi b Iadi.

Qoraqalpo istonlik san'atkorlarning qutlovi.

Ovoz:
- Shodiyonang avjida, onajon Termiz!
Qaragin, quvonchdan yuzlari qirmiz,
D stlaring kelmoqda yaqin-yiroqdan —

Mangu tu   ishganing Qoraqalpoqdan.

Buxorolik ijodiy dastalarning chiqishi.

Ovoz:
— Bayram kunlarida d   stlar topishar:
Qadim qadamida bosiq bir oro,
0*yin~u kulgisi go^{v}zal-u dilbar —
Qutlov s   zlar aytib kelar Buxoro.

Xorazmliklarning qutlovi.

Ovoz:
— Bir daryo suvini ichganmiz, axir,
Hurmatimiz chindan dunyoday azim —
Qarsiilab raqs tushib, dovqur-u yovqur,
Kuylar joning aro jonday Xorazm.

Qashqadaryoliklarning chiqishi.

Ovoz:
— K   pkari chopishsak dupurimiz bir,
Olishsak - davramiz, kezsak - dunyomiz.
Necha kun charchamay xizmat qiladir
Termizning t   yida Qashqadaryomiz.

7. QUYOSHLI SHAHAR Q   SHIQLARl

Ovoz:
— Bu quyosh shahrining q   shiqlari — nur,
Bu nurli q   shiqning ohanglaridir.

Ikki ming besh yuz yil k   kargan shahar,
Qaddini kuy biian k   targan shahar.

Mamlakatimiz estrada xonandalarining chiqishlari.

8. VATANGATA'ZIM

Ovoz:

— zbekiston, otameros, jannatmakon tuprbqsan,
zbekiston, ishq-u iymon va boridan k proqsan.
Muqaddassan, noming mangu mangulikning bo ida,
Abad yasha, omon yasha, chin tole qucho ida.

Bu xotima qismida tantanavor madhiya q shiq yangraydi. Ulu bek Solihov yozadigan bu q shiqni Navoiy nomli akademik teatrsolisti Ismoil Jalilov surxondaryolik xonanda Mamadaliyeva bilan simfonik orkestr va xor j rligida ijro etilishi m ljallanmoqda.

Shu bilan tomosha nihoyasiga yetadi.

2- ilova

ABDULLA QODIRIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT MADANIYAT INSTITUTINING 30 YILLIGIGA BA ISHLANGAN BAYRAM KONSERTINING SSENARIYSI

Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat instituti. — *2004- yil 30^ seniabr soat lLOOda*

Parda yopiq. Chorlov musiqasi yangraydi. Parda rtasidan ikki boshlovchi chiqib keladi. Konsert zbek va rus tillarida olib boriladi.

Ayol boshlovchi (zbek tilida):

Qachon paydo b lmish ultfg* odamzod,
Shundan dunyo yuzi b larmish obod,
Ilm deb atalmish buyuk qasrga
Hamisha shox erur murabbiy ustoz.

Assalomu alaykum aziz ustozlar, mehribon murabbiylar! Mehmonlar va qadrli talabalar, bayramimiz ishtirokchilari!

Bugun Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Daviat madaniyat institutida katta tantana, shodiyona. U ham b lsa, Mustaqil-ligimizning 13 yillik bayrami kunlari arafasida institut tashkil topganligiga 3()yil t ldi.

Erkak boshiovchi (rus tilida): 3npaBCTByMTe, nopome ne,aa-rorM, yBaMcaeMbie HacraBHiiKM, TOCTM M CTyaeiiTbi!

CeiOJlHJI B TaLIlKeHTCKOM ToCyHapCTBeHHOM HHCTHTVTe KynbTypbi HM. A6jiyjuibi Ka/ibipM 6ojibinoM TopxecTBeiiHbiH npa3AHMK. Ha m-mx B KaHyH 13- .neTHH *JXm* He3aBHCHMocTH

yj6eKncraHa HcnojiHiuiocb 30 JieT co HHH coiaaHHJi MHCTH-TyTa.

Ayol boshlovchi: Institutning 30 yillik t yini munosib kutib olish bilan birga yana bir ajoyib bayram, ya'ni « qituvchilar va murabbiylar» kunini ham tantana qilmoqdamiz.

Bu esa har birimizning qalbimizda cheksiz shodlik va baxtiyorlik tuy ularirii j sh urdirib yubormoqda.

Erkak boshlovchi: Hapaay c npaj/uioBaHueM 13- jieTHfl HCjaBHCMMOCTII HaUJCH peCny6j!HKH, 30- JieTHfl C03/aaHHJl HHCTHTyra, MW rMewacM eme O/IHH 3aMe[l]iaTeJibHbiH npai/j,-HIIK — «ZleHb ne/aaroroB n nacTaBHHKOB». 3TH npaj/jHHKH nepeno/iHMK)T Hamn cepzina rop/jocTbio H ciacTbeM.

Ayol boshlovchi: Institut tarixiga nazar solsak, u 1974- yil tashkil topdi. 1989- yilda unga buyuk yozuvchi Abdulla Qodiriy nomi berildi. Institutni 30 yil mobaynida ming-minglab talabalar bitirib chiqdilar va bugungi kunda yurtimizning turli joylarida faoliyat k rsatib kelmoqdalar.

Erkak boshlovchi: TauiKeHTCKnii rocy/iapcTBei-iHbiii IIHCTH-Tyr KVJibTypbi 6bui co3/ian B 1974 ro/iy. A c 1989 ro/ia OH HOCHT IIM>I BejiHKoro nncaTe/ifl A6/jyjiJibi Kajibipn.

3a HcreKiLiHe 30 Jier HHCTHTVT OKOHMHJIH TWCHMH CTyyieH-TOB, B nacTOfimee BpeMfl OHH Tpy/urreH B pajHbix yrojiKax Haiueii CTpanbi.

Ayol boshlovchi: Bizning institut z kasbining Listasi b lgan madaniyatshunos pedagoglarni, tadqiqotchi sotsiologlarni, jonkuyar kutubxonashunoslarni va xalqimizning k nglidan joy topgan sa atkorlarning yetishib chiqishida birlamchi omil vazifasini taydi, desak yanglishmaymiz.

Erkak boshlovchi: Mbi c rop/iocTbio MO>KCM cKaaarb, MTO Hauj HHCTHTVT roTOBirr nejiaroroB-KyjibrypojioroB, ucc/ie-

AoiiaTejietf-couHOJioroB, 6n6jiHOTeKapeH, pa66THHKOB kyjibTypw n MCKyccTBa.

Ayol boshlovchi: Institutda ushbu yillar davomida ilmiy va ijodiy sohada katta muvaffaqiyatlarga erishildi. Hozirgi kungacha 10 ta fan doktori, professor, 44 ta fan nomzodlari va dotsentlar yetishib chiqdi.

Erkak boshlovchi: 3a 30 JieT HHCTMTyT /jocTHr orpoMHbix ycnexoB B o6jiacTH pa3BHTHfl HayKM M KyjibTypbi. *J\o* HacTO-Hiuero BpeMeHM B HauieM HHCTMTVTe no/uoTOB/ieHbi 10 /aoKTopoB HayK, npo4)eccopoB, 44 KaH/iM/iaTOB HayK, *jxo*-UeHTOB.

Ayol boshlovchi: Yetuk murabbiylarimizga shu davr mobaynida ularning qilgan mehnatlarini yuksak baholab, zbekiston fan arbobi, O'zbekiston xalq hofizi, Yoshlar murabbiysi, zbekistonda xizmat k rsatgan artist, Xizmat k rsatgan madaniyat xodimi unvonlari berildi.

Erkak boshlovchi: BWCOKO oueHHBaa Tpya HauiHX Ha-cTaBHHKOB 3a npoLue/jLiiHH nepMO/j,, MM npMCBoeHbi TaKue BblCOKMe 3B3HMH, KaK «AeHTeJlb HayKM Y36eKHCTaHa», «Hapo/iHbiM Xoc])H3», «HacTaBHHK MOJio/i.e>KH», «3acJiy-xeHHbiH apTMCT Y36eKMCTaHa», «3acjiy>KeHHbiH pa6oTHHK KyjibTypbi».

Ayol boshlovchi: Bugungi kunda talabalarimiz orasida 1 nafar talaba Prezident stipendiyasiga, 1 nafar talaba Zulfiya muko-fotiga, 5 nafar talaba Navoiy stipendiyasiga loyiq deb topildilar. Bu esa ustozlarimizning mehnati samarasidir.

Erkak boshlovchi: B HacTOHinee BpeMfl cpe/iH cTy/ieHTOB HacMHTbiBaeTCfl O/IMH npe3H/ieHTCKHM cTHneH/inaT, 5 cTHnen-/inaTOB MM. A.HaBOM M o/iHa cTy^eHTKa ynocToena npeMHH MM. 3yJlb<JI-HM.

Ayol boshlovchi: Aziziar, sizlarni bugungi kasb bayramingi va institut tashkil topganligining 30 yillik bayrami bilan tabriklaymiz. ta mashaqqatli, ammo sharafli kasbingizda hamisha omadlar tilaymiz.

Muallim sabo i — ilm-u, fan, odob,
Qalbida istiqlol — yurt mchri oftob,
Hayot kitobini rgatar bob-bob,
Muallim olamning quyoshi, mohi,
Kasblar sultoni, kasblar shohi.

Azizlar, institutning 30 yillik t yiga ba ishlangan bayram konsertini e'tiboringizga havola qilamiz.

Erkak boshlovchi: yBaxaeMwe HacTaBiiHKH n rocrn! rjpn-rjiaujaew Bac na npa3HHH4Hbiti KonuepT, nocB>uuenHbiH 30- JICTMJO HHCTHTyTa.

Ayol boshlovchi: Yana bir bor bayramingiz muborak b Isin. Jannatmakon yurtimiz abadiy yashnayversin.

.

ABDULLA QODIRIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT MADANIYAT INSTITUTINING 30 YILLIGIGA BA   ISHLANGAN BAYRAM KONSERTINING

D A S T U R I

Toshkent shalvi.

2004- yil 30- sentabr
soat ILOOda

BADIIY QISM

ORKESTR B   LIMI (qilmaydi)

1.	Fattoli Nazarov. «Bayram marshi».	Talabalar xalq chol u orkestri ijro etadi. Dirijyor: katta o*qituvchi Adiba Yusupova.
2.	Rus xalq kuyi . «Svetit mesyats».	Dirijyor: magistrant Murod Ergashev.
3.	«Zarhga-zarb» .	Doirada Abdulla Qodiriy uomidagi Toshkent Davlat Madaniyat institutida malaka oshi-rayotgan Germaniya Federativ Respublikasi fuqarosi Uta Shilling xonim ijro etadi. z-bekistonda xizmat k rsatgan artist, dotsent Odil Kamolxo"jayev sinfi.

XOR IJROCHILIGI B   LIMI (qilmaydi)

4.	«0*z.bekxalq termalari»dan namunalar. Botir Umidjonov qayta ishlagan.	Respublika va xalqaro konkurslar laureati «Nihol» talabalar xor jamoasi ijroetadi. Dirijyor: dotsent Qodir Mirzayev.
5 .	«Alla». Botir Umidjonov musiqasi.	Solist — 3- kurs talabasi Shaxzoda Berdiyeva.
6.	«Mavsaraning ishi-> opcrasidan Xoji A'lam va Mullado*si dueti.	1- kurs talabasi Obid Y ldoshev, *2*- kurs talabasi Fazliddin Maxmatqulovlar ijro eiadilar. Konsertmeyster Janna Pak.

7.	«Prelyudiya». Sayfil Jalil musiqasi.	i- kurstalabasi Yekaterina Kolesnikova fortepianoda ijro etadi. qituvchi T.M .Sedix sin'fi.

MEHMONLAR B LIMI (qilmaydi)

8.	Raqs. «Ey sarvi ravon».	Milliy raqs va xoreografiya oiiy maktabi talabaiari ijro etadiiar.

ASHULA VA RAQS ANSAMBLI B LIMI (qilmaydi)

9.	«Ey dilbari jonon». Katta ashuia. Muhammadjon Mirzayev musiqasi, Miskin azaJi.	qituvchi Nodira Pirmatova ijro etadi.
10.	«Tanovor». Xaiq kuyi, Muqimiy azali.	zbekistonda xizmat k rsatgan artist Orolmirzo Safarov ijro etadi. Raqsida zbekistonda xizmat k rsatgan artist Xumora Ixtiyo-rova.
II.	Xorazm xaiq q shiqlaridan «Guspand». «Ufori guspand», «Gaia Layiim». Xaiq kuyi. Ogahiy azali.	Ashulachilar ansambii ijro etadi.

FOLKLOR B LIMJ (qilmaydi)

12.	«Yor nimalar deysiz bizga». zbekxaiq q shi i.	4- kurs talabalari Rivojiddin Islomov, Shahlo Tursunboyevalar ijro etadilar.
13.	zbekxaiq q shi i. «Yor-yor» xaiq fermalaridan namunalar.	«Chashma» talabaiar folklor-etnografikjamoasi ijro etadi.
14.	«ShaxIo ko'zim». Xaiq q shi i.	«Surxon-Aip» foiklor guruxi ijro etadi.

ESTRADA B LIMI (qilmaydi)

15.	«So inch». zbekxalq q shi i	Magistr lkir Mardonov ijro etadi.
16.	<«Sevgiga ehtiyot b l. ukajon».	Jo"rnavoz Adham Nazarov. 3-kurs talabasi Ilhom Otayevlar ijro etadilar.

FI N A L

17.	Xorazmcha niqs.	Milliy raqs va xoreograiiya oliy maktabi talabalari ijro etadilar.
18.	Institut 30 yilligiga bag'ish-lov. Orolmirzo Safarov s zi.	zbekistoiidii xizmat k rsatgan artist Orolmirzo Safarov ijro etadi.

•

•

3- ilova.

« QITUVCHILAR VA MURABBIYLAR KUNI» BAYRAM SSENARIYSf

Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat instituti.

2006- yil 30- sentabr soat 12.00 da.

ChorJov musiqasi yangraydi. Sahnaga boshlovchilar chiqib keJishadi.

1- boshlovchi:
Murabbiy, nomingni ulu vor, yuksak,
Kasbingni kasblarboshi deb bildim.
Odamlarning jami bir uzuk b lsa,
Seni shu uzukning k zi deb bildim.

2- boshlovchi:
Siz m jaz yurakda y qolgan yo du,
Oqibat quyoshdek socha olar nur.
BuyukJar haqqiga qasamyod gap bu,
Sizdan boshlanadi asJi tafakkur.

1- boshlovchi: Assalomu aJaykum hurmatJi ustozlar, hamkasblar!

2- boshlovchi: Assalomu alaykum, aziz mehmonlar, qadrli talabalar!

1- boshlovchi: qituvchi, ustoz, murabbiy. Chuqur mazmun, yuksak iftixor, cheksiz hurmat tuy usini zida mujassam etgan ulu m tabar kishiJarning, il or mustaqil diyorimiz murabbiylarining ziyobaxsh qiyofalari k z oldimizda jonli gavdalanadi.

2- boshlovchi: Qay zamonda, qay makonda yashamaylik, Iflnday yoshda b Imaylik, har birimiz ustozlarning hilimidan, tarbiyasidan, mehridan oziqlanganmiz. Murabbiy l;i'limi insonning iqboli, jamiyatning istiqboliga daxldor iiiczon.

1- boshlovchi: Bugun olkamizda ana shunday ulu insonlar " qituvchilar va murabbiylar* bayrami tantanali keng nishonlanmoqda.

2- boshlovchi: Tabrik uchun s z institut rektori Aziz Oppoqovich T rayevga.

Rektor tabrigi

1- boshlovchi: lnson dunyoga kelib, z ota-onasidan tarbiya olib voyaga yeta boshlaydi. Ma'lum yoshga yetgach, unga ilm va hunar beriladi. Unga hayot maktabi rgatiladi. X sh, bularni unga kim rgatadi?

2- boshiovchi: Har bir inson ul tabarruk zotlarning q lidan tadi. Oromidan kechib, barcha mashaqqatlarga dosh berib, ilm va hunar beruvchi ul zotning nomlari Ustozdir.

Qarangki, Qur'oni Karim nozil b lgach, undagi ilk duolarda «val validai, val ustozila, val muslumila — muslumot» deyilgan ekan. Demak, hatto qufonda ham ona birlamchi bolsa, ikkinchi hurmat ustozga b lyapti. Aziz d stlar, mana shunday ulu nomga ega b lgan siz aziz ustozlarga bayramingiz muborak b lsin, deymiz. Barcha ezgu tilaklarimizni sizga tilagan holda sahnaga zbekiston va Qoraqalpog[k]iston xalq artisti Xayrulla Lutfullayevni taklif etamiz.

Xayrulla Lutfullayev ijrosida mumtoz qo[k]shiq.

2- boshlovchi: Rivoyat. (Ustozlar haqida rivoyat qiydi).

1- boshlovchi: Shogird kamoloti ustoz orzularining r yobi va samarasidir. Ustozlar ketidan ergashib, ularning y l-y riq va maslahatlariga amal qilgan shogirdlarning iqboli porloqdir. Navbat birinchi kurs magistri Feruza Primovaga.

Feruza Primova ijrosida q shiq.

2- boshlovchi: Intilganga tole yor. Ushbu naql zining chuqur ma'nosiga ega.

Tu ma iste'dod pinhoniy b ladi. Uni oshkor etish uchun sharoit lozim. 5- «Sharq taronalari» Xalqaro musiqa festivali sovrindori Nodira Pirmatovaning g^{k}olib sifatida tan olinishi barchamizning faxrimiz.

1- boshlovchi: Rahimboy aka, nazarimda hozir sahnaga 5- «Sharq taronalari» Xalqaro musiqa festivali sovrindori Nodira Pirmatovani taklif etmoqchisiz, shundaymi?

2- boshlovchi: Ha, shunday.

Nodira Pirmatova ijrosida q shiq.

1- boshlovchi: Raqs — s zlamasdan s zlash sa ati, mimika, plastik harakatlar orqali hissiy ta*sir etish va ma'no yetkazishdir. Barcha xalqlarning, jumladan, respublikamizda istiqomat qilayotgan 130 dan ziyod millat va elatlarning raqslariga xosdir.

2- boshlovchi: Endigi navbat «Ommaviy bayramlar rejissurasi» b limi 1- kurs talabasi Muzaffar Sharipov boshchiligidagi talabalarga. Ular ijrosida turkcha raqs tomosha qilamiz.

Turkcha raqs.

1- boshlovchi:

Agar hayot karvon b lsa,
Sarbon muallim.
Agar hayot dengiz b lsa,
Gavhar muallim.
Agar hayot b ston bolsa,
Bo bon muallim.
Agar hayot uzuk b lsa,
K zi muallim.
Chunki udir har insonga
Berguvchi ta'lim.
Ta'Iims zijonimdan
Chiqmish muallim.
Sharaf unga, obr unga,
Unga tantana.
Maqtovlarga sazovorsan,
Ey ulu ustoz!

Ustozlar haqida q   shiq.   zbekistonda xizmat k   rsatgan artist Orolmirzo Safarov.

Orolmirzo Safarov ijrosida q   shiq.

2- **boshlovchi:** Folklor xalq o   zaki ijodiyoti xalqlarning urf-odati, dunyoqarashi va orzu armonlarining ifodasidir. Rus tilida ijro etiladigan chastushkalarda harh shuni sezish mumkin. Navbat «Ommaviy bayramlar rejissurasi» b   limi rus guruxi talabalariga.

Rus xalq chastushkalari.

1- boshlovchi: «Alp» — bu s   zning lu   aviy ma'nosi tengsiz bahodir, pahlavon demakdir.   zbek xalqining mashhur dostonlaridan birining nomi ana shu nom bilan bo   liqdir. Ismiga monandlik guruhning   ayrat-shijoatida ham b   lishi shubhasizdir. Hozir sahnaga «Surxon-Alp» guruhini taklif etamiz.

«Surxon-Alp» guruhi ijrosida folklor raqs.

2- boshlovchi: Yurt haqida she'r yozmagan shoir, q   shiq kuylamagan xonanda b   lmasa kerak. Chunki bu tushuncha insonga ilhom,   urur, zavq-shavq ba   ishlaydi. Bu s   zlarni   zbekiston va Qoraqalpo   iston xalq artisti Xayrulla Lutfullayev   z q   shiqlari bilan isbotlab bersalar kerak.

Xayrulla Lutfullayev ijrosida q   shiq.

1- boshlovchi:

Olamda k   p erur muborak onlar,
Tabarruk zotlar garchand k   p erur.
Sizdan boshlanadi asli tafakkur,
Munis muallimlar, sizga tashakkur.

2- boshlovchi: Aziz ustozlar, hamkasblar!

Sizlarni kasb bayramingiz bilan yana bir bor muborakbod etamiz. Sizlarga kuch-quvvat va doimo shogirdlar ardo   ida b   lishingizni tilab qolamiz. .

Parda yopiladi

4- ilova

ZBEKISTONDA XIZMAT K RSATGAN ARTIST XUMORA IXTIYOROVANING IJODIY KECHASI SSENARIYSI

Abduila Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat instituti.

2006- yii 17- dekabr soat 13.00 da.

Sahna yopiq. Parda ortidan doira usullari ovozi eshitiladi, keyin u sozandalar ansambli ijrosidagi «Jonon» kuyiga ulanib, bir necha soniya ijro etiladi, uning ovozi pasaygach, parda rtasidan sahnaga 2 ta boshlovchi chiqib keladi.

Boshlovchilar san'at, raqs san'ati haqida va Xumora Ixtiyorovaning ijodiy y li t risida malumot beradilar.

1- boshlovchi: San'at olami qadim-qadimdan insonlarni ziga maftun etib kelgan. Chunki sa atni xalqimiz e'zozIaydi, uni jon-dilidan sevadi. San'at bor joyda ma'naviyat yuksaladi. Sa at barchani g zallik sari yetaklaydi.

2- boshfovchi: Sa atning bir qancha turlari mayjudligini yaxshi bilamiz. Shulardan eng xalqqa yaqini bu raqs san'atidir. Chunki u garmonik harakati, plastik ifodaviyligi, yuz imo-ishoralari, ritm va tempi, kompozitsiyasi bilan kishini o^{v}ziga rom etadi.

1- boshlovchi: Raqs sa atini rivojlantirishga zining benazir xizmatini q shib kelayotgan elning suyukli san'atkorIaridan biri zbekistonda xizmat k rsatgan artist Xumora Ixtiyorovadir.

2- boshlovchi: Xumora Ixtiyorova Toshkent shahrida sa atkorlar oilasida tugildi. 1986- yilda Toshkent Oliy raqs maktabini tamomlagan. 1986—1987- yillarda Muqimiy nomidagi musiqali drama va komediya teatrida ishlagan.

zbekiston xalq artisti Ahmadjon Shukurovning taklifiga hinoan 1987- yildan «Zarafshon» ansamblida ijodini davom cttirgan.

1- boshlovchi: Ijod jarayonida ustozlari — O[l]zbekiston xalq artistlari Viloyat Oqilova, Ma'mura Ergasheva, Qodir M mi-novlar bilan birgalikda 30 dan ortiq yakka raqslar tayyor-lagan.«S lim», «Navr zi ajam», «Sevinch», «Navr z», «Uf, dilim», «Tog[l])ik qiz» shular jumlasidandir.

2- boshlovchi: zbek milliy raqsini MDH davlatlarining barchasida, shuningdek, Turkiya, Polsha, Pokiston, Malayziya, Italiya kabi xorijiy mamlakatlarda namoyish qilgan.

1996- yilda zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoniga binoan « zbekistonda xizmat k rsatgan artist» faxriy unvoni berilgan.

1- **boshlovchi:** 2002- yildan e'tiboran Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat institutining «Xalq ijodiyoti» kafedrasida raqs qituvchisi lavozimida mehnat qilib kelmoqda.

zbekistonda xizmat ko[w]rsatgan artist Xumora Ixtiyoro-vaning ijodiy kechasini e'tiboringizga havola etamiz.

Ma'lumot s nggida boshlovchi konsert dasturini e'lon qiladi:

1. «Navro[v]zi ajam». Chustiy azali, xalq kuyi. zbekiston va Qoraqalpo izton xalq artisti Ahmadjon Shukurov ijro etadi, raqsida Xumora Ixtiyorova.

Parda ochiladi.

Raqs tugagach, navbatdagi chiqishlar parda ortidan e'lon qilinadi.

2- boshlovchi:

2. «Umidim qoldi». Murod Rahmon she'ri, Ahmadjon Dadayev musiqasi.

Dastur mehmoni zbekistonda xizmat k rsatgan artist Ahmadjon Dadayev.

Q shiq tugagach; 1- boshlovchi:

3. «Men sevaman, sen sevasanmi?». P lat M min she'ri, Xoldo x jayev musiqasi. zbekiston va Qoraqalpo iston xalq artisti Xayrulla Lutfullayev.

Raqs tugagach, 2- boshlovchi:

4. «Yovvoyi tanovor». Xalq kuyi, xalq s zi.

Dastur mehmoni «Xalq badiiy ijodiyoti» fakulteti 4- kurs talabasi Kamol Erniyozov.

Q shiq tugagach, 1- boshlovchi:

5. «Bo sayliga galadi», «Shoxsanam va arib» dostonidan. Xonanda ustoz sa atkor, dotsent Matnazar Xudoynazarov.

Raqs tugagach, 2- boshlovchi:

6. Hajviy chiqish. Sherali Xojiyev.

Hajviy chiqish tugagach, 1- boshlovchi:

7. «Qurbon lam». Fuzuliy azali. zbekistonda xizmat k rsatgan artist Orolmirzo Safarov.

Raqs tugagach, 2- boshlovchi: •

8. «Xat yozdilarmu?» Chustiy azali, Quvondiq Iskandarov musiqasi. Dastur mehmoni Ahmadjon Dadayev.

Q shiq tugagach, 1- boshlovchi:

9. «Uy urcha raqs». «O^{k}zbekiston» ansambli solisti Sunnat Karimov hamkorlikda ijro etadi.

Raqs tugagach, 2- boshlovchi:

10. «Ibi-ibi». Oshiq Erkin s zi, xalq kuyi.

Dastur mehmoni «XaIq badiiy ijodiyoti» fakulteti 4- kurs talabasi Kamol Erniyozov.

Q shiq tugagach, 1- boshlovchi:

11. «Buxoro mavrigi». Xonanda Rustam AbduIIayev.

Raqs tugagach birinchi va ikkinchi boshlovchilarsahnaga chiqib, ishtirokchilarni birma-bir sahnaga taklif qiladilar:

Muhtaram tomoshabinlar! zbekistonda xizmat k rsatgan artist Xumora Ixtiyorovaning ijodiy kechasida ishtirok etganlar:

O^{k}zbekiston va Qoraqalpo iston xalq artistlari Ahmadjon Shukurov va Xayrulla LutfuIIayev.

CTzbekistonda xizmat k   rsatgan artistlar Orolmirzo Safarov va Ahmadjon Dadayev.

Xonandalar: Matnazar Xudoynazarov, Rustam Abduliayev va Kamol Erniyozov.

«0*zbekiston» ansambli solisti Sunnat Karimov.

Badiiy so*z ustasi Sherali Xojiyev.

O'zbekistonda xizmat k   rsatgan artist XUMORA IXTIYOROVA.

Xumora Ixtiyorova sahnaga chiqib keladi. Barcha ishtirokchilar uni olqishlaydilar. «Xumora» qo'shi   i yangraydi. Uning bir qismiga Xumora Ixtiyorova raqsga tushadi. Tomoshabinlar ham olqishlab guldastalar taqdim etadilar.

Ijodiy kecha nihoyasiga yetadi.

5- ilova

ZBEKISTONDA XIZMAT K RSATGAN ARTIST AHMADJON DADAYEVNING IJODIY KECHASI SSENARIYSI

Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat instituti.	*2006- yil 6- iyun soat 13.30 da.*

Chorlov musiqasi yangraydi. Sahnaga boshlovchi chiqib keladi.

Boshlovchi: San'at olami qadim-qadimdan insonlarni ziga maftun etib kelgan, chunki san'atni xalqimiz e'zozlaydi, uni jon-dilidan sevadi.

San'at bor joyda ma'naviyat yuksaladi. San'at barchani g zallik sari yetaklaydi.

Bugun ana shunday san'atning sirli olamisiz z hayotini tasavvur eta olmaydigan sozanda, xonanda, bastakor Ahmadjon Dadayev haqida s z yuritsak.

Ahmadjon Dadayev Toshkent viloyati Parkent tumanining «Navdak» qishlo ida oddiy ishchi oilasida tu ildi. Padari buzrukvori Shokarim ota juda san'atsevar inson b lib, ajoyib dutor chalar edilar. Yosh Ahmadjonning musiqiy qobiliyatini sezgan otasi uni sobiq «Krasnogorsk», hozirgi «QiziI tog[fc]» deb nomlangan shaharchadagi musiqa maktabiga ijjak sinfiga qishga berdi. Unga Georgiy Iskiyayevich Pinxasov ilk bora ustozlik qildi.

1972- yilda Xamza nomidagi Toshkent davlat musiqa bilim yurtiga qishga kirib, uni muvaffaqiyatli tugatdi. 1976- yilda esa MuxtorAshrafiy nomli Toshkent Davlat konservatoriyasining «Sharq musiqasi» b limiga qishga kirdi. qish davomida

Faxriddin Sodiqov, Mahmudjon Muhamedov, Otanazar Matyoqubovlar unga yaqindan ustozilik qildilar.

1987- yilda Yunus Rajabiy nomli ikkinchi «Yosh maqomchilar» konkursining mutlaq g-olibi b ldi.

1979- yildan 2004- yilgacha b lgan davr mobaynida zbekiston radiosi qoshidagi Yunus Rajabiy nomli maqomchilar ansamblida yetakchi sozanda b lib xizmat qildi. Bu yerda zbekiston xalq hofizlari Orifxon Xotamov, Orif Alimaxsumov, Eson Lutfullayev, Ochilxon Otaxonov, Ismoiljon va Isroiljon Vahobovlar bilan ishlab birga ijod qildi.

1999- yilda zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoniga k ra zbekistonda xizmat k rsatgan artist unvoni berildi. Shu yillar davomida Ahmadjon Dadayev k plab chet el safarlarida, jumladan, Angliya, Amerika, Germaniya, Braziliya, Shvetsariya, Norvegiya, Hindiston, Saudiya Arabistoni kabi davlatlarda b ldi.

«Tarona b lsa», «Mehnat bilan», «Umidim qoldi», «Seni kutgayman», «Rubobim tori ikkidir», «Onam», «AIla», «Bahor» kabi kuy va q shiqlar bastaladi.

Bugungi kunda Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat institutining «Xalq ashula va raqs ansambliga rahbarlik» kafedrasida katta qituvchi lavozimida faoliyat k rsatib kelmoqda.

zbekistonda xizmat k rsatgan artist Ahmadjon Dadayevning ijodiy kechasini e'tiboringizga havola etamiz.

l.«Humor». Faxriddin Sodiqov musiqasi.

zbekistonda xizmat k rsatgan artist AhmadjonDadayev.

2. «Jondan shirin». Normurod Nazrullayevshe'ri, Ahmadjon Dadayev musiqasi.

«Gulzorim g zal». Habibiy she'ri, Ahmadjon Dadayev musiqasi.

zbekiston xalq hofizlari lsmoiljon va Isroiljon Vahobovlar ijro etadilar.

3. «Diyor ismi». Nosir Muhammadiyev she'ri, Ahmadjon Dadayev musiqasi.

zbekiston xalq hofizi Beknazar D stmurodov ijro etadi.

4. «Ey, sabo». Doni Zokirov musiqasi. Gljjakda va nayda zbekiston xalq artistlari Abduhoshim Ismoilov va Abdulaxat Abduvahobovlar ijro etadilar.

5. «Bilmasmikan». E'tibor Oxunova she'ri, Ahmadjon Dadayev musiqasi. zbekiston xalq artisti Zamira Suyunova ijro etadi.

6. «AIIa». Rahima Sodiqova she'ri, Ahmadjon Dadayev musiqasi. zbekistonda xizmat k rsatgan artist Matluba Dadaboyeva ijro etadi.

7. «Onalarga tutmang oson». P lat M min she'ri, Ahmadjon Dadayev musiqasi. zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist Gulbahor Erqulova ijro etadi.

8. «Onam». Mashrab azali, Ahmadjon Dadayev musiqasi. zbekistonda xizmat k rsatgan artist Nasiba Sattorova ijro etadi.

9. «Rubobim tori ikkidir». Erkin Vohidov she'ri, Ahmadjon Dadayev musiqasi.

zbekistonda xizmat k rsatgan artist Orolmirzo Safarov ijro etadi.

10. «B hnas». Maxtumquli azali, Komiljon Otaniyozov musiqasi.

Ustoz xonanda Matnazar Xudoynazarov ijro etadi.

E'tiboringiz uchun rahmat, ijodiy kechamiz nihoyasiga yetdi.

.

6- tlova.

ABDULLA QODIRIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT MADANIYAT INSTITUTI «REJISSURA» KAFEDRASI IJODIY-HISOBOT TOMOSHASINING SSENARIYSI

Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madanivat instituti. — *2005- yil 22- fevral soat 11.00 da.*

Sahna ochiq. «Qishloqdagi tcngdoshim» musiqasi yangraydi. Sahnaga bobo bilan nabira kirib keladilar.

Nabira: Bobo, dadamga ayting, men Toshkentga qishga bormoqchiman.

Bobo: Ie, sen ketsang, molni kim boqadi, kim t . radi, kim suv tashiydi? Q6'y qishingni.

Nabira: Y q bobo, men Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat institutining «Rejissyorlik» b limiga qishga kirmoqchiman.

Bobo: A ,u nima deganing, bir eshitganim bor edi, haligi, uzun orqasi yirtiq kiyim kiyib olib, bir t da chol uchilarga: «b ldi, b ldi», deb t xtatmoqchi b lardi, shami?

Nabira: Y q, u dirijyor, bu esa rejissyor.

Bobo: Menga qara bola, sen mol d xtiri b l, agronom b l, traktor tuzatadigan b l, rais b l, qishloqning kuniga yaraysan. Q y u hunaringni haligi nima edi, «rej-rej-rejiss», e ota-bobong qilgan ishni qilgin — mol boq, qishga bormaysan.

Nabira: Bobo, b lmasa qochib ketaman.

Bobo: Nima, he sen bola bir baloni boshlama tagin, ha mayli, zim birga boraman, z k zim bilan k raman, keyin ani ini aytaman, yurbolam.

«Toshkentini onam» q   shigining kuyi yangraydi.

Bobo bilan nabira institutda paydo b   lishadi.
Ularni kafedra   qituvchisi Tohir Nishontoyev kutib oladi.

Tohir: Assalomu alaykum ota, biror kishini qidiryapsizmi?
Bobo: Ha, biz anavi, (nabirasiga) nimani qidirayotgan edik?
Nabira: «Rejissura» b   Iimini, mcn   sha yerga   qishga kirmoqchi edim.
Bobo (Tohirga): Isming nima, bolam?
Tohir: Tohirjon.
Bobo: Tohirjon bolam, sen bizga   sha   qish xonasini k   rsatchi, men   zim k   rishim kerak.
Tohir: Mayli pta, men sizni kafedra mudiri Farhod Erkinovichning oldilariga olib boraman, ular sizga hammasini tushuntiradilar.

Chiqib ketadi, qaytib kiradi.

Tohir: Ota, Farhod Erkinovich majlisda ekanlar, yuring, men   zim sizni va nabirangizni rejissyorlarni tayyorlaydigan barcha amaliy darslarga olib kiraman,   zingiz   z k   zingiz bilan k   rasiz.
Bobo: Barakalla, bolam, «b   yi uzunlaraqlli b   ladi», deyishgan ota-bobolarimiz, boshla bolam.
Tohir: Ota, manavi darsimiz ritmika-plastika deb ataladi.

I. Ritmika-plastika darsi.

Bobo: le, shu ham darsmi, bularaskarlarmi (nabiraga), men scnga bu   qish b   Imaydi demaganmidim, yur qishloqqa.
Tohir: Ota, shoshmang, mana bu sahna nutqi darsimizni ham bir k   ring, xulosani oxirida chiqarasiz.

2. Sahna nutqi darsi, yaponcha hikova.

Tohir: Xo^{w}sh, ota, bunisiga nima deysiz?

Bobo: Bularing tuzuk, har holda tin arralash va yorishni rgatar ekan, lekin baribir bolmaydi, (nabiraga) hoy bola, hayda qishloqqa.

Tohir: Ota, kafedramiz j rnavozi Shuhrat Qodirov ijrosida bitta q shiq tinglab, dam oling.

3, Qo\shiq «Sevib qoldim».

Bobo: E barakalla, bor ekansanku, bolam, rahmat.

Tohir: Ota, qishloglngizni sogindingizmi?

Bobo: Nimasini aytasan bolam, kampir ham kutib qoldi.

Tohir: Hozir qishloqni bir yodingizga solamiz.

4. «Qaysar eshak» etyudi.

Bobo (xursand): Ovzi, xuddi ovzi, ayniqsa, hangrashlari xuddi zi, bular qaysi qishloqning bolalari?

Tohir: Bulartalabalar, aktyorlik mahorati darsini k rsatishdi. Ota, endi raqs darsimizni ham k ringchi (ketadi).

5. « gvil bola» raqsi.

Bobo (ziga- zi): Agar raqsni ham shu yerda rganishgan b lsa yomon emas. (Nabirasiga): Bu, Tohirjon bolam, qani, yur qarab k raylikchi.

Shu payt sahna ortida qilichbozlik ovozlari, hayqiriqlar eshitiladi, «tovxta» degan baqiriqlar keladi.

Chol bilan nabira qochishadi.

Bobo: Qoch bolam, qoch, anavilar q lida qilich bilan urishib kelyapti.

6. Sahna harakati. Qilichbozlik. Q l jangi. Biri pichoq yeb yiqiladi.

Bobo: OMdirib q ydi, oldirib q ydi. Kim bor, yordam beringlar, (nabirasiga) yugur, Tohir akangni chaqir.

Tohir: Men shu yerdaman, nima gap, ota?

Bobo: Mana bu yerda ikkitasi bir-birini ldirib q ydi, pichoq urdi, qun t kildi, tezroq milisa chaqir.

Tohir: Ota, xavotir olmang, bu sahna harakati darsi, (talabaga) qani rningdan turchi (talaba rnidan turib otaga kulib qaraydi).

Bobo (lol qolib): Yo tavbangdan ketay, qoyil, men haqiqiy deb ylabman-a, barakalla.

Tohir: Ota, biroz asabiylashdingiz, yana bitta q shiq eshitib dam olasizmi?

Bobo: Yana Shuhratjon bolamdanmi?

Tohir: Y q, endi kafedramiz katta qituvchisi Vahobjon Rustamovdan.

7. Q shiq. «Tanovor».

Bobo: Rahmat, baraka top, Tohirjon, yana nimang bor?

Tohir: 2- kurs talabalari aktyoiiik mahoratidan «AskarIar» deb nomlangan sahna k rinishini namoyish etishadi.

8. Sahna k rinishi. «Askar!ar».

Bobo (lol qolib): Qoyil, men xizmat qilgan davrda ham xuddi shuning zi edi.

Tohir: Ota, zingiz ham xizmatda biron narsani xshatganmisiz?

Bobo (nabirasi y qligini k rib): Albatta, maymunni (maymunni harakatlarini k rsatadi).

Ikkovlari baravariga kulishadi.

Tohir: Ota, endichi, bitta gap, Nargiza Ikromova ismli qituvchimizdan bitta she'r eshitasiz.

9. She'r. «ArdoqIashing kerak».

Bobo: Shu qigan ayol qituvchi dedingmi? Baraka topsin.

qanday b larkin-a?

Bobo: Yana Vahobjon bolamdanmi?

Tohir: Y q, kafedramizj mavozi Sobirjon Imomaliyevdan.

10. Q shiq. «Xolingdan».

Bobo: Rahmat, Sobirjon bolam. Tohirjon bolam, yana nimang bor?

Tohir: Sirk bor.

Bobo: Sirkni ham o"rgatadimi bu yerda?

Tohir: Hamma narsani rgatadi, xo[1]sh, sirk tomosha qilasizmi?

Bobo: Albatta, qani boshla.

11. Sirk. Original janr.

Bobo: Shu ayol ham qituvchimi?

Tohir: Ha, Yeiena Razuxedjayeva.

Bobo: R zix ja akamni qizlari balo ekanku-a! Bu qituvchilarning bir-biridan o[4]tkiiiigini qarang-a? Yana nimang bor, bolam?

Tohir: Ota, bizda 4- kurs deyarli mutaxassis. Hozir ular sizga rejissura fanidan «Shifokor qabulida» nomli sahnaviy k rinish namoyish etishadi.

12. Sahna k rinishi. «Shifokor qabulida».

Bobo (kulib): E, bu bizning qishloqning do*xtirlari emasmi?

Tohir: Ola, kayfiyatingiz biroz b lsa ham ko"tarildimi deyman-a?

Bobo: Shunday darslarni k raman-u, kayfiyatim k tariladi-da.

Tohir: Ota, oshga qalaysiz?

Bobo: Tushlik qilamizmi, Tohirjon bolam?

Tohir: Yigitlarimiz «Osh» raqsini tayyoiiab turishibdi, yuring.

13. «Osh» raqsi.

Bobo raqsning rtasida unga q shilib ketadi.

Tohir: Qoyil ota, chakki emassiz.

Bobo: ayrat borda bolam, ayrat. le, nabiram qani?

Tohir: Nabirangiz allaqachon talabalar bilan tanishib, auditoriyalarda yuribdi. Ota, karnay-surnay yoqadimi?

Bobo: Nima, t yga boramizmi?

Tohir: Bizda, kafedrada birqatorchol uchi j rnavozlarbor, shular sizga mahoratlarini bir namoyish qilishsin-a?

Bobo (Tohirning yelkasiga qoqib): Baraka top.

14. Musiqiy kompozitsiya.

Musiqiy kompozitsiya tugayotganda barcha ishtirokchilar qollarida sharlar bilan sahnaga chiqib keladilar. Ular orasida nabira ham bor.

Musiqa tugagach:

Bobo (nabiraga): Beri kel bolam, endi sen faqat shu institutga, shu rejissyorlik b limiga qishga kirasan.

Nabira yugurib kelib boboni quchoqlab oladi.

Tohir: Ota, mol nima b Iadi, mol.

Bobo: Molga zim qarayaman, bu — rejissyor b ladi.

Hamma yakkaxonlar bilan birga maxsus yozilgan «Rejissyorlar» q shi ini kuylaydi.

15. Ommaviy q shiq. «Rejissyoiiar».

Q shiq oxirida ishtirokchilarq Ilaridagi sharlarni tomosha zaliga ir itadilar, yuqoridan zar parchalari yo iladi. Hamma baravariga q llarini yuqoriga k tarib, qarsak chalib, «Rejissyorlar», rejissyorlar», «rejissyorlar» deb hayqirishadi.

Parda yopiladi

7- ilova

ZBEKISTON MILLIY AKADEMIK TEATRNING OCHILISHI MUNOSABATI BILAN B LADIGAN TANTANALAR TOMOSHASI SSENARIYSI

(Ssenariy muallifi M. Qobil)

Hali sahna ochilmagan. Qoron ilik q ynidan mayin kuy — chanqovuzning yurakni orziqtiruvchi sadosi taraladi. Tomosha zalida chiroq chib, pardada projektorlaming bezovta nurlari ynaydi. U parda ortidagi dunyoning sir-u sinoatlarini oshkor anglashga harakat qilayotgan inson ruhining besabrlikda toig[l]onishini eslatadi. Bu besabrlik asnosida she> yangraydi.

Ovoz:
- Dunyo aylanadi. Dunyo kechadi,
Tangriday behudud borliq ichidan.
Tafakkur tugunin ruhim yechadi,
Men - sahna — dunyoday aylanmoqchiman,

Aylanib borarkan dunyo misoli,
Haq sori tolpinsin harakat, so*zim.
Yetganda ilhomning buyuk kamoli
Dunyo ko[v]rib qolsin shavqimda zin.

Erk-u istibdodda ne jonlar talosh —
Almashib borarkan zulmat-u ziyo,
Tomosham bahsiga berolmay bardosh.
Tomosha zalida to1g[4]onsin dunyo.

•

Taqdirlar taqdirga tushsa qaloshib,
Yerga k chib chiqsa d zax-u jannat.

Mening bu sehrimdan takbiri shoshib,
Har oshno yurakda yaralsin Hayrat,

Nimani izlaydi chiroq shiTlasi,
Pardada bezovta qoqarkan qanot? —
Entikar yurakning sezgir sho"basi:
— Bunchalarg   zalsan sahnada, Hayot!

Ortmoqchi emasman hech kimga tashvish:
Qani, sh   xroq chaling,   yin boshlansin!
Ba'zan kerak emas k   zga ortiq ish —
Kulgidan, kulgidan k   zlar yoshlansin!

Sizga yetib keldim tarixlar osha,
Sezgir yuraklarga qonday tara/dim.
Marhamat, azizim, qiling tomosha -
Men shunday boshlandim, shunday boshlandim!

Musiqa   zgaradi. Projektorning nurlari bir joyga kelib t   xtaydi. Parda orasidan avval bir qiziqchining, s   ngra ikkinchi qiziqchining boshi k   rinadi. Ular tomosha zaiiga qiziqsinib qaraydilar. Qiziqchilarning harakati q   girchoqlarning harakatini eslatadi. Ularning yuzi quvonchdan porlab turibdi - og[k]zi qulo   ida.

Ular hiringlashib nimanidir maslahat qilgan b   ladilar. Pardani k   rsatib nimadir deydilar. Maslahatni birjoyga q   yganlaridan keyin pardani ocha boshlaydiiar. Pardani ochish o   ir — ular z   riqib pardani ikki tomonga tortadilar. Parda qiynalib ochila boshlaydi.

Ammo borgan sari sahna *yengil* rorta boshiaydi va borib-borib uning ochilishi tezlashadi. Va u ikki tomonga shiddat bilan urilib t   xtaydi. Qiziqchilar pardaning harakati ortidan arang ulgiradiiar. T   xtagan parda barobari baz   r t   x-taydilar.

Ular   z qilgan ishlaridan rozi —   zlaricha, s   ng bir-birlariga qarab hiringlaydilar. Keyin sahnaga qaraydilar...

... Bir sokin musiqa oqmoqda. Sahna qop-qoron i. U asta-asta yorisha boshlaydi.

Huvillagan, cheksiz sahna. Qiziqchilar hayrat bilan sahnaga qaraydilar; qiziqsinib, q rqibgina qadam tashlaydilar. Atrofga jovdirab alanglaydilar. Ularni sahna sehri musiqa aralash ziga tortib olayotganday.

Ovoz:
— Hali sahna orqasidaman,
Sahna tez, Yer aylanar o ir.
Ammo san'at — sehr — yosuman,
Yuragimga kirmoqda o ib.

Hali sahna orqasidaman,
Sahnagacha necha asr y l?
Hayot, mening ruhimga ch l on,
Hayot, mening yuragimga t l.

Sahna b m-b sh. Kenglik limmo-lim —
B shliq bilan t lgan cheksiz may.
Bir harakat aylasa dilim,
Sa at paydo boladiganday.

Qiziqchilar sahna ortida nimalardir b layotganini sezib, yugurib borib bir chetga ltiradilar.

Sahnaga aktyor kirib keladi. Uning harakatlari sekinlashgan kinoni eslatadi.

U bu b shliqning qarama-qarshiligini jisman sezganday. Shu bilan birga u hadik qurshovida...

U sahna rtasiga keladi. Atrofga qarab, hech kim y qligiga ishonch hosil qilgach, «Ayiq yini»ni boshlaydi.

(Bu rinda rejissyorga erkinlik katta — u «Ayiq yini» rniga «Echki yini», «Chorloq yini», «Ot yini» yoki boqsha bir taqliddan foydalanishi mumkin).

Qiziqchilar uning harakatiga ajibsinib, qiziqsinib qaraydilar. S ng kuladilar... qotib-qotib kuiadilar.

Sahnaga yana boshqa aktyor — mim kirib kcladi. U ham sekinlagan kinoday harakatda. U birtomonga o^w tib, «Ov» degan yinni — pantomimani boshlaydi.

(Bu rin ham rejissyorning erkida — LI boshqa, masalan, «Qorovul uyqusi», «Xum risi», «Maymun yini» degan pantomimalardan bemalol foydalanishi mumkin).

MLisiqaga shiddat va ayrat kiradi. Sahna asta-asta boshqa aktyorlar bilan t la boshlaydi. Ikki q irchoqboz ikki tarafdan kirib keladi. Ular chodirxayollarini ikki tarafga yozib, yinni boshlaydilar. Ularning atrofida yana yinchilar, akrobatlar paydo b ladilar. Ular ham sa atlarini namoyish qila boshlaydilar.

Orqada qadim Baqtriya-S diyona teatrlari aktyorlari k rinadi. UlarUirfa maskalarda. Aktyorlargoho maska orqasidan tomosha zaliga qarab q yadilar.

(Bu rinda «Avcsto»dan mitti birparcha k rsatish mumkin).

Bu tomoshalarning cng faol tomoshabini qiziqchilar. Ular tomoshalar rtasida ralashib, har bir tomoshaga z holatlari bilan javob berib yuradilar.

Endi sahnaga rekvizitlarni orqalab olgan zbek og^v zaki teatri aktyorlari ~ masxarabozlar kiradilar.

Ular uzluksiz davom etayotgan tomoshalar asnosida — sahna rtasida tomoshalari uchun tayyorgarlik ko^w radilar. — grim qiladilar, kiyimlarini t rilaydilar, rekvizitlarni joy-joyiga q yadilar...

... Va askiyanamo bir k ngilxushlik boshlaydilar.

Qiziqchilarning tibori ularda.

Boshqa aktyorlar ham tomoshalarini yi ishtirib, bu tomosha atroflga yi iladilar. (Ehtimol boshqa tomoshabinlar ham paydo

b lar. Ammo ovr pacha kiyim ustidan chopon kiyib olgan ikki-nch ziyolilarning tomoshada paydo b lishi aniq).

Hamma kuladi. Ayniqsa qiziqchilar... Yana barcha z tomoshalarini boshlaydi. Sahnaga gazeta sotuvchi bolalar yugurib chiqadilar.

1- bola: «Sadpi Turkiston!» «Sadoi Ttirkiston!..»

2- bola: «Sadoi Turkiston» gazetini sotib oling!

1- bola: «Kolizey»da zbekcha teatru! zbekcha teatru!..

2- bola: «Padarkush»! Teatruda «Padarkush»! Gazet sotib oling!

1- bola: zbekcha teatru! zbekcha teatru! Gazet sotib oling!

Sahnadagi odamlar talashib-tortishib gazeta sotib oladilar.

Odamlar talashib-tortishib, gazeta sotib olayotganlarida sahna aylanib ularni asta-sekin olib ketadi. Sahnada faqat Mahmudx ja Behbudiy, Abdulla Avloniy va Munavvarqori qoladilar. Aylanayotgan sahna bilan ovro[k]pacha teatr atribut-lari kira boshlaydi. Uch btiyuk maVifatchi sahna oldiga chiqa-dilar.

Abdulla Avloniy: Alhosil, tarbiya biz uchun yo hayot, yo mamot, yo halokat, yo saodat, yo falokat masalasidur. Xalqni k zini ochmoq, madaniyatga yaqinlashtirmoq uchun teatruga kirishib, Turkistonning bir necha shaharlariga borib, o[k]zbeklar orasida teatmga yo[v]I ochdim...

Behbudiy: Bizga teatr yin emas. Balki majlisi va'z va darsxonai ibratdur. Teatrbiroynadirki, jamiyatda bolgan noqisi olatlarni nuijassam k rsatur. Boisi — tarbiya va sababi — taomil-u isloh b lur.

Munavvarqori: Assalomu alaykum! Millatdoshlar! Bugun millatimizning taraqqiysida eng uliig* kunlardan biridir. Siz-u biz Ttirkistonda — z yurtimizda, z tilimizda ovr pacha teatru tomoshasini. ko:*rishga nuiyassar b lib turibmiz. Bizningcha, mazkur joy teatru emas, balki ibratxonadur. Tomoshamiz

«Padarkush yoxud qima on bola holi» deb atalib, samarqandlik birodari azizimiz, millatimizning jonkuyari qozi Mahmudx ja Behbuuiy qalamiga mansubdur.

Sir emaskim, millatimiz necha n yillardan buyon gumrohlik q ynida yashamoqda. Yilt etgan yoru imizni bid'at beshafqatlikda y q qilmoqda. Bizning bugun bul ibratxonada k rsatadigan tomoshamiz, ul zulmatni yoribchiqmoqqa b lgan urinish, xalqimizga ilm-u ma'rifatning afzalligi haqida s z yurutmoqdir.

Bugungi kunni esda esiab qoling! Bugun zbekcha teatru tashkil topgan kundir.

Tomosha zali b ylab tantanali ovoz yangraydi:

«1914- yil 27- fevral zbek teatri dunyoga kelgan kun!».

(sha zamonlarda sahna yuzini k rib, hozirgacha ynalib kelinayotgan «Toshkentlik mehmon» komediyasidan parcha k rsatiladi).

Qoron i sahnadan projektor nuri bir chetda ylanib tirgan odamni topadi. Uning k zlari qoron ilikka tikilgan... Bu rejissyor, ehtimol, Mannon Uy urdir.

Asta-asta sahna yorishib, repititsiya qilayotgan artistlar k rinadilar.

Ular har xil qahramonlar qiyofasida. «BoshIadik», deydi Mannon Uy ur.

ofur (Hidoyatov): Boy ota, keliningiz...

Boy (Jalilov): Obbo, kelinimizni ham tanirkanmiz-da!... X sh, x sh...

Jamila (Qoriyeva): Kirib, boyga ta'zim qiladi.

Uy ur: T xtang!.. Abror! Sen tushunmayapsan! «Boy ota, keliningiz» deganingda, boyga chuqur hurmating, Jamilaga b lgan cheksiz muhabbating birvarakayiga bilinib turishi kerak. Tomoshabin bu holni aniq sezishi lozim.

Abror: Tomoshabin sezmadimi?

Uy ur: Y q, sezmadi! Hatto Ma'suma ham, Obid ham sezgani y q. Obid, sezdingmi?

Obid: Sezmadim desam, Abror xafa b ladi. Xafa boigandan i cyin bir b kirsa, teatr binosi qulab tushadi.

Ma'suma: Voy!.. Mening boshimga qulab tushmasa b ldi!..

Uy ur: Jim!.. Jim!.. Qayta boshlaymiz!

Abror: Uf!.. Ma'suma charchadi, Uy ur aka! Uch soatdan buyon shuni qaytaramiz!..

Ma'suma: Men charchaganim y q.

Obid (hazillashib): Ma'suma charchamaydi. U biz horib lgandan keyin ham charchamaydi.

Uy ur: Boshladik...

Ular yana repititsiyani boshlaydilar. Musiqa boshlanadi. Endi bu repitisiya ovozsiz kechadi va sahna aylanib, ular asta-asta chiqib keta boshlaydilar.

Ovoz:
— Aylana boshladi sahna! BoshlandiL
Ufurdi daholar k ksidan ilhom.
Zalga so^v^zlar emas, yurak tashlandi,
Charx urdi sahnada tarix-u zamon.

zbekning zavqiga aylab rioyat —
G*arb-u Sharq ruhining ziyofatida —
K rganni lol etdi Abror Hidoyat
Otelloning toshqin qiyofasida.

Ovoz:

— Uilyam Shekspir. «Otello».

1941- yilda Ladigin, Mannon Uyg*ur.

1984- yilda Simonov va Rustam Hamidovlar tomonidan sahnalashtirilgan.

Abror Hidoyatovning magnit lentasiga yozib olingan ovozi yangraydi. S ng bu spektakldan kinolentasiga yozib olingan lavha k rsatiladi.

Ovoz:
- O, san'at! Sen mudom ilohiy ilhom!
Yetarsan mangulik yolqinlariga —
Ayniqsa, j sh ursa davron-u inson
Shukur Burhonovning talqinlarida.

Sahnada Ayol qiyofasida T ti Yusupova. U «Qiyomat qarz» spektakli holatidagi partnyori Shukur Burhonovni kutayapti.

Ovoz:
— lmas Umarbekov. «Qiyomat qarz».
Hasan Q chqorov va Rustam Hamidovlarsahnalashtirgan.

Yusupova: Shukur aka. tomosliabinlar kutyapti sizni... Shukuraka, tomoshabinlar kutyapti...

Zal b ylab Shukur Burhonning ovozi yangraydi. U spektakldagi rolini boshlagan. Uning ovozini eshitgach, T ti Yusupova ham holatga kiradi. Sahnadagi aktrisa va g yo xotiradan tirilib kelayotgan Shukur Burhonov bilan «Qiyomat qarz» spektaklidan lavha ijro etiladi.

Sahna aylanadi.

Ovoz:
— Vaqt toshni eritar, ammo y qolmas —
Mudom el dilida dahoning dardi,
Vaqt bilan tengma-teng har dam aylar bahs,
Navoiyning mangu dunyoday dardi.

Navoiy zamoni kelardi yaqin,
Shundoq eshitardik moziyning sasin ~
Olim Xo"jayev-Li Sora opaning
Tekkanda ilhomga t la nafasi.

Ovoz:
— Uy un, Izzat Sulton. «AIisher Navoiy».

1945- yilda Mannon Uy ur, Nazira Aliyeva,
1991- yilda Tur un Azizov sahnalashtirgan.

Sahnada yosh aktyorlar Guli va Alisher Navoiy qiyofasida. Ular rollarini ijro etmoq uchun kimdandir madad — ilhom kutayaptilar. Nihoyat, Navoiy — Olim X jayevning va Guli - Sora Eshont rayevaning ovozi eshitiladi. Ular qayerdadir - ehtimol tomoshabinlar yuragida hanuz bu spektaklni ijro etayaptilar.

Yosh aktyorlar mahliyo b lib tinglamoq asnosida rolga kirib boradilar va spektaklni davom ettiradilar.

Ovoz:
— Qalblarda nur kabi yashamoq oson,
Tabassum, suhbatga topmoqlik qadr,
Ba'zida latifa, ba'zida doston...
Faqat Nabi Raqim b lmoq kerakdir!

Ovoz:
- Delmar. «G'ariblar».
1977- yilda Bahodir Y ldoshev sahnalashtirgan.

Nabi Rahimov va Sora Eshont rayevaning ovozlari boshlangan parchani Yayra Abdullayeva bilan T ychi Oripov davom ettiradi.

Ovoz:
— Doim tmchhk bo lsin zamon zayhda,
Bu dunyo osuda y llardan yursin!
Kelinlar q z olon qilsin mayliga,
Ammo qaynonalar sulh tuzib tursin!

Ovoz:
- Said Ahmad. «Kelinlar qo^{v}z oloni».
1976- yilda Baqodir Y ldoshevsahnalashtirgan.

Bu spektakldan bir parcha ynaladi..

Ovoz:
— Dillarga hurlikning shamoli yeldi —
zbekning orzusi hamisha halol:
Xuddi Baxt misoli Istiqlol keldi,
Xuddi Quyosh kabi keldi istiqlol.

Yuraklarga q ndi surur-u urur,
Quridi k zlarning armonli yoshi —
Jahonni zbekning shoniga burib,
Yorti y l k rsatdi aziz Yurtboshi.

Qora davonlarni jasorat yiqdi,
Yechildi zamona q lidan tugun.
Otilib barobar sahnaga chiqdi,
Unut b lgan kecha va shonli bugun.

Istiqlol t ylari qanday suyumli,
Har zotga qadrdon bu bayram. oni ~
Qarang, sahnamizga tashrif buyurdi
zbekning shavkatli Sohibqironi.

Ovoz:
— Abdulla Oripov. «Sohibqiron».
1996- yilda Olimjon Salimov sahnalashtirgan.

Bu spektaklda Amir Temurning Xizr bilan uchrashgan sahnasi olinadi.

Shu spektakldan parcha ynaladi.

Ovoz:
— Kecha va bugunni b lmas ajratib,
Zamondosh, bugunga qarasang - bekam:
Bu damlar Fitratning umri•— hasrati,
Ch lponning eng qiynoq orzusi - bti dam.

Ovoz:
— Usmon Azim. «Kunduzsiz kechalar».
Valijon Umarov sahnalashtirgan.

Spektaklning s nggi sahnasi k rsatiladi. Sahna oxirida k rsatiladigan kinolavhaga bugungi kundagi ulug^{k} voqealar ham kiritiladi. Prezidentimiz Islom Karimovning Milliy teatr binosi qurilishiga kelish lavhalari, albatta, k rsatilmo i zarur.

Kinolavhadan s ng tomosha qatnashuvchilari sahnaga chiqadilar.

Bu rinda «Teatr gimni» ijro etiladi.

•

Teatrgimni

Teatr! Hayotdan g zal hayotsan,
Kuylasa - bayotsan, uchsa - qanotsan.
K nglimdan nur berib yoqqan chiroqsan,
Zulmatga javobsan, nurga s roqsan.

•

Teatr, eng yoru tilaksan, azizim,
Teatr, yuraksan, yuraksan, azizim.

Nurlarga belanib shomda porlaysan,
Hamdardni dunyongga kulib chorlaysan.
Sahnangda qismatlar bir-bir yaralgay,
Ilohning nafasi dilga taralgay.

Teatr, eng yoru tilaksan, azizim,
Teatr, yuraksan, yuraksan, azizim.

Bu q shiq davomida sahna gullarga va yo dtiga t Iib boradi.

MATNIYOZ YUSUPOVNING 80 YILLIGIGA BA   ISHLANGAN XOTIRA KECHASI SSENARIYSI

Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat instituti.

2005- yil 25- mart soat 13.30 da.

Parda ochiq. Sahnada sozandalar ansambli uchun stullar q   yilgan, mikrofonlar   rnatilgan. Gilamlar solingan, gullar bilan bezatilgan. Sahnaning chap tomoniga minbar   rnatilgan.   ng tomoniga portret   rnatish uchun joy tayyorlab q   yilgan.

Uzoqdan q   shnay ovozi eshitiladi. U tobora yaqinlasha boshlaydi, unga doira ovozi q   shiladi. Doira q   shilishi bilan minbarga boshlovchi chiqib keladi.

Uning ketidan Matniyoz Yusupovning portretini 2 ta yigit k   tarib kirib, sahna   rtasida t   xtaydilar. Q   shnay va doira ovozi t   xtaydi.

Boshlovchi s   zlaydi.

Boshlovchi: Matniyoz Abdulniyozovich Yusupov 1925- yilda Uigilgan.

zbekiston san<at arbobi. Davlat mukofoti sovrindori.

U «Xorazm q   shig'i» operasini, «Gulsanam» baletini yozdi. «Simfonik poema», «QahramonIik uvertyurasi»,   zbek xalq chol   u asboblari orkestri uchun «Rapsodiya», «TorIi kvartet», «G'azal fojeasi», «Uch pahlavon», «DiI oynasi», «Zuhraning jasorati», «MiIlioner   g'Ii», «RespubIika   t ichida» kabi musiqali drama va komediyalar yaratdi. Fortepiano pyesalari, q   shiqlar yozdi va xalq kuylarini qayta ishladi.

Ilmiy ishlari: Xorazm maqomlarini yozib oldi va «QoraqaIpoq xalq musiqasi»ning 7—8- tomlarini yozdi.

zbekiston san'at arbobi, Davlat mukofoti sovrindori Matniyoz Abdulniyozovich Yusupovning xotirasiga ba ishlangan kechani e'tiboringizga havola qilamiz.

Q shnay va doira ovozi yangraydi, yigitlar portretni belgilangan joyga rnatadilarva chiqib ketadilar.

Boshlovchi: S z Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat instituti «Xalq ashula va raqs ansambliga rahbarlik» kafedrasi mudiri, professorTursunov Rahmatjon Tursunovichga.

RTursunov s zi.

S z tugagach.

Boshlovchi: S z zbekiston Respublikasi Bastakorlar uyushmasi raisi Rustam Abdullayevga.

Rustam Abdullayev s zi.

S z tugagach, minbar olib chiqib ketiladi. Sozandalar o'z rinlarini egallaydilar. Boshlovchi sahna ortidan konsert nomerlarini e'Ion qiladi.

1. «AIiqambar». Xorazm xalq kuyi. Sozandalar ansambli ijro etadi.
2. «YoshIigim». Maksim KarimovsheYi, Matniyoz Yusupov musiqasi. Ashulachi qizlar ansambli ijro etadi.
3. «Ne darkor». Maxtumquli she'ri, Matniyoz Yusupov musiqasi. zbekistonda xizmat k rsatgan artist Sharif Sultonov ijro etadi.
4. «Yondiraverma». Xorazm xalq lapari. 1- kurs talabasi Nargiza Yusupova ijro etadi, raqsida Dilshoda Usmonova.
5. «Feruz». Ogahiy azali. zbekistonda xizmat k rsatgan artist Ahmadjon Dadayev ijro efadi.
6. «GuI teraman». Jumaniyoz Jabborov slTe'ri, Matniyoz Yusupov musiqasi. Dotsent Matnazar Xudoynazarov ijro etadi.

7. «Yak parda suvora». Furqat azali. Dastur mehmoni Sharofjon Matchonov ijro etadi.

8. Sabo». Navoiy azali. zbekistonda xizmat k rsatgan artist Orolmirzo Safarov ijro etadi.

9. «Guspand». Ogahiy azali. Ashulachilaransambli ijro etadi.

Konsertning s nggi nomeri — «Guspand» q shi idan so'ng, ansambl ishtirokchilaridan 2—3 yigit va qizlar Matniyoz Yusupov portreti poyiga gullar q yadilar. Hamma qarsak chaladi. Parda ortidan boshlovchi gapiradi.

Boshlovchi: Matniyoz Abdulniyozovich Yusupov hayot boiganlarida 80 yoshni qarshilagan bolaredilar.

Hamma sahnadan ikki tarafga chiqib ketadi, yana q shnay bilan doira ovozi, bir ozdan s ng q shnayning ovozi asta-sekin uzoqlashib, tinadi.

9- ilova

MUSO TOSHMUHAMMAD LI OYBEK TAVALLUDINING 100 YILLIGIGA BA ISHLANGAN ADABIY-BADIIY KECHA SSENARIYSI

Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat instituti.

2005- yil 15- aprel soat 13.30 da.

Sahna ochiq. Simfonik musiqa yangraydi. Musiqa sadolari ostida sahnaga 5 ta yigit kirib keladi. Yarim doira shaklini egallaydilar. Zalga tikilib turib baravar s zlaydilar.

Hamma: U Kim?
1-: U - shoir.
2-: U — yozuvchi.
3-: U — akademik.
4-: U - bardoshli inson.
Hamina: Uni nima qildilar?
I-: Uni ardoqladilar.
2-: Uni taqdirladilar.
3-: Uni olqishladilar.
4-: Uni gung-soqov qildilar.
Ilamma: Undan nima qoldi?
1-: Undan «BoIalik» qissasi qoldi.
2-: Undan «Qutlu qon» romani qoldi.
3-: Undan «Navoiy» romani qoldi.
4-: Undan yaxshi nom qoldi.
Ilamma: U kimning farzandi?
1-: U otasining farzandi.
2-: U onasining farzandi

3-: U bashariyat farzandi.
4-: U zbek xalqining farzandi.
Hirnma: Uning ismi nima?
1- Uning ismi.
Hamma: Muso Toshmuhammad li Oybek.

Yigitlar hammasi tiradi, rtada Oybek tikka turgan b ladi.

Hamma: Uning Vatani qayer?
O 'rnilaridan turishadi.
Hamma: Uning Vatani — zbekiston!

Yigitlar Oybek biJan birga sha musiqa sadosi ostida chiqib ketadilar.
Sahnaga boshqa bir yigit kirib kelayotganda, sahna ortidan.

Boshlovchi: Oybek. « zbekiston» she'ri. Muhammadumar Isoqov qiydi.

Bir lkaki, tupro ida oltin gullaydi,
Bir lkaki, qishlarida shivirlar bahor.
Bir lkaki, sal k rmasa, quyosh so inar,
Bir lkaki, ayratidan asabi chaqnar.
Yaratildi bir shox asar, g zal bir doston,
adir-budur mehnat q li bitgandir buni.
Kelajakning bahoridan olingan kuyi,
Xayollarga si maydi hech buning mazmuni.

2. « zbekiston». Oybek she'ri, Sherali J rayev musiqasi. zbekistonda xizmat k rsatgan artist Orolmirzo Safarov ijro etadi.

3. «Qutlu qon» romanidan inssenirovka qilingan sahnaviy k rinish. Hakimboyvachcha, Salimboyvachcha sahnasi. «Rejissura» b Iimi talabalari ijro etadilar.

Salimbowachcha — *ukasi.*
Hakimboyvachcha - *akasi.*

SaJimboyvachcha: Assalomalaykum, aka.

Hakimboyvachcha: Vaalaykum assalom, yaxshimisan?

Salimboyvachcha: Nima b ldi, xafa k rinasiz?

Hakimboyvachcha: Dadam uylanarmish, nima deysan?

Salimboyvachcha: Muncha tez? Oyimriing hayit ma'rakasi tmasdan!

Hakimboyvachcha *{q lini si/fab):* Oldi-ketti. Joyi jannatda bolsin. Mcn ellikboshi bilan gaplashdim. Chol unga hamma sirini aytibdi.

Salimboyvachcha: X p, qidirishsin. Ozoda, saranjom-sarishta, befarzand, x sh, yoshi til aygan birayol topilsa, mayli. *{Hakimboyvachcha kinoya bilan kuladi).* Nima? Yosh xotin olmoqchimi? Tavba! *{Jahli chiqib).* Bu tengi odamlar uyda nomoz biian, tasbeh bilan ovora.

Hakimboyvachcha: Salim, hali dadam tetik emish. Qartaygan cho ida aysh-ishrat surmoqchi emish. X sh, biz nimaga t siq b lamiz? Bilasan-ku, dadamning fe'lini, uning fikrini birov kesa oladimi? Hovliqma, uka, man sani maslahat uchun chaqirdim. *{X mrayib).*

U yo ini s rasang, aytaymi, dadam Yormatga kuyov b lmoqchi! Gulnorga uylanmoqchi.

{Salimboyvochcha midan sapchih turib, akasiga baqrayib qoladi).

Hakimboyvachcha: Nimaga titraysan? Ota rizosi, Olloh rizosi. Dadam qiz olmoqchi ekan, olsin. Uka, biz t siq b lmaylik, cholning dili o rimasin.

Salimboyvachcha *{baqiriby.* Q limizda ch ri b lib sgan qiz sizga, manga ona b lsin, oilaning boshiga chiqsin. Isqirt Yormat bizga bobo b lsin!

Hakimboyvachcha: Sekin! Sekin gapir! Xotinlar eshitsa, gap-s z chuvalashadi. X sh, Gulnorga uyianmasa, boshqa bir kamba alning qiziga uylanadi-da. Har qancha boy b lmasin, oldi-keti t la nabira b lgan cholga durust oila qiz beradimi?

Salimboyvachcha: Qizmi, juvonmi, Gulnormi, baribir, men dadamning yosh xotin olishini xohlamayman! *(Sigaret chekib).* Nimaga kuyaman, aka, bilasizmi? Yosh xotin shartta-shartta tu averadi.

Bir vaqt kelib, dadamning kuni yetsa, Gulnorning churvaqalari bosh k taradi. Ularga himoyachilartopiladi. Yaxlit davlat, bilmadim necha b lakka b linadi. Sagir-nabiralarga ajratilsa, to ham uvoqlanadi.

Shunday qilib, Mirzakarimboy xonadonidan baraka uchadi. Siz bu narsalarni ylamaysiz shekilli.

Hakimboyvachcha *(ylanib qolib):* Bu yo ini ylamagan ekanman, uka!

Bir iloj top. Six ham kuymasin, kabob ham. Behuda yonma, uka, bir aql top!

Salimboyvachcha *(akasiningyoniga tiz cho 'kib)* Bunga nima deysiz?... Uylanmasdan ilgari dadam hamma dastmoyani, butun yer-suvni va boshqa mulklarni bizga hujjat qilib berib, muhr bilan mustahkamlasa. Boshqa narsa kerak emas. Keyin kimni olsa olsin, hech ishim y q.

Hakimboyvachcha *(ukasiga qarab):* Juda soz. K p odamlar shunday qilishadi. Lekin cholga o irbotmasmikin?

Salimboyvachcha *(q lini siltab):* Yo^{k}q, sira xafa b lmaydi. Dadam boylikni biz uchun topgan. Gulnorga uylanishga jazm qifgan b lsa, bu talabimizni rad qilmaydi. Bu shartga k nmasa, men tamom noroziman.

Hakimboyvachcha: Norozi b lishdan nima foyda? Dadangdan kechasanmi? U xohlagan ishini qilaveradi. Haligi fikr soz.

Man ertaga ellikboshi orqali dadamga bildiraman. Javobi qanday b ladi, buni ayta olmayman. Har holda k ndirishga harakat qilaman.

Uka, man uch-t rt kundan keyin Far onaga j nayman. Lekin sen cholning k nglini zarracha o ritma, durustmi? *(Sa/imboyvachcha indamaydi).* Tushundingmi? Tushundingmi deb s radim sendan, Salim?

Salimboyvachcha: Tushundim, hammasiga tushundim.

Hakimboyvachcha: Tushungan b lsang, yur qani unda.

Chiqib ketishadi.

4. «Kel». E'tibor Oxunova she'ri, Komiljon Jabborov musiqasi. zbekistonda xizmat k rsatgan artist Hurriyat Isroilova ijro etadi.

5. «Navoiy» romanidan inssenirovka qilingan sahnaviy k rinish. Xusayin Boyqaro, Navoiy sahnasi. «Rejissura» b limi talabalari ijro etadilar.

Sahnada Xusayn Boyqaroning bir zi. Navoiy kirib keladi.

Navoiy *(quloch ochib):* Assalomu alaykum d stim!

Boyqaro *(rasmiy tus bilan):* Vaalaykum assalom. Janoblarini qoshimga chaqirishimdan maqsad, xotirimga kelgan bir mulohazani bildirmoq edi. *(Sukut).* Janoblarini yangi bir vazifaga tayinlamoq fikriga keldim.

Bu vazifani mumkin qadar tez va ham sidqidil bilan qabul qilmoqlariga ishonurman.

Navoiy *(gumonsiragan holda):* Ne vazifa ekan?

Boyqaro: Biz sizni Astrobodga hokim qildik. Safarga tayyorlanmoqlari kerak!

Navoiy *(ylanib):* Bu qaroringizningasl ma^{n}nosidan kaminani ogohlantihngiz. Men buning idrokiga qjizmen. Dilni ochmoq kerak edi. *(Titrak tabassum bilan).*

Ammo menga maqsadingiz fonus ichidagi t kabi ravshan k rinadi. Siz meni poytaxtdan yiroqlatib, xato qilmasam, ba'zi zotlarga y l ochmoq tilaysiz? Bilmadim, bu tadbir qanchalik t ridir. Agar davlatga xayrli natija bersa, barchadan burun kamina quvonur. Q rqamenki, noxush oqibatlarga eltmasa deb.

Boyqaro: Men sizni Astrobodga yuborishdan maqsadim, Astrobod xazinalarini boyitishdir.

Navoiy: Ha, albatta. Baland himmatli, bohodirbeklaringiz, olijanob vazifashunos mulozimlaringiz b lgani kabi davlat daraxtining gullarini balo quyunidek sovurmoqchi b lgan maxluqlar ham y q emas.

I

Ularning harbiri shaharlarga, viloyatlarga k ztikur, diilari elga sadoqat, muhabbat bilan emas, oltin-kumush dardi bilan o rigan. Kiyimlari, idish-tovoqlari oltin-kumush bolishiga qanoat qilmaydilar: etiklarining na ali ham oltindan b lsa!.. Xazina davlat uchun badandagi qon kabi zarurdir. Ammo bir yoqdan t plamoq, ikkinchi yoqdan sovurmoq bilan xazina t Iib b Imas.

Hotamtoylikni bilib qilmoq lozim. Yom urni qurib qaqshagan boqqa emas, eltib toqqa quygan bultit saxiy deyilmas. Dastavval xazinani el manfaati uchun t kmak kerak. Ziroatni, hunar va san'atni rivojlantirmoq, tijoratga e'tibor bermoq kerak. U vaqt, masalan, halol mehnat qilgan dehqonning ombori hosilga t lgani kabi xazinangiz ham zarga t hir. zga choralar bilan xazina boyitmoq oqilona harakat emasligi har kim uchun ravshan.

Boyqaro *(kamarini siqib):* Men sizni Astrobodga yubormoqni munosib k rdirn. *(Balandovozda.)* Harqanday bahona topsangiz ham, qarorimdan voz kechmasmen!

Navoiy: Meni Hirotdan quvmangiz, yol iz qalarrj va daftarlarim bilan yashamoqqa ijozat beringiz. Hech qanday rasmiy vazifaga xohishim y qligini xazratlariga k p daPa arz etgan cdim. Shoyad unutmagan b lsalar.

Boyqaro *(Jahl biian):* Hargiz iloji y q!

Navoiy: X b, men har qanday jabr to ini k tarmoqqa hozirmen. *(Keskin, dadil).*

Lekin ichi qora zotlar yaxshi bilsinlarki, men qayerda b lmayin, haqiqatni q ruqlarmen.

Bayqarojahl bilan shahdam qadam bosib ehiqib ketadi. Navoiy orqasidan qarab azal qiydi.

Shohning munglu mushavvashlar ila ne nisbati,
Komronlarning balokashlarga qaydin ulfati.
Ul ki qahretsa qilichidin damodam qon tomar,
Ba ridin qon totguchilar bilan nejinsiyati.
Vasl nushi birla jon tomganga vah ondin ne am,
KiiYi t Iadirzaxri qotil birla joni furqati,

Daxr qilgondin yalangboshini teng tufro ila,
Qayda bilsin kim nedur majruh k nglim holati.
Qo[k]y bu s zni-yu, b l holimdin ogoh, ey rafiq,
Arslonki q lga chirmashgay giriviy shafqati.
Ishq jomin, ey Navoiy, tark qilmoq saab erur.
t aro tengdur quruq yo h l yo ochning firqati!

6. «Ushshoq». Navoiy azali, xalq kuyi. O[l]zbekiston xalq hofizi Mahmudjon Tojiboyev ijro etadi.

7. «Oybek zamondoshlari nigohida» sahnaviy k rinish. afur ulom, Hamid Olimjon, Zulflya, Komil Yashin, Xomil Yoqubovlar, «Rejissura» b limi talabalari ijro etadi.

Sahnaga k tarinki ruhda Oybekning zamondoshlari afur ulom, Hamid Olimjon, Zulfiya, Komil Yashin, Xomil Yoqubovlar kirib kelishadi.

H. Olimjon: Qanday ajoyib voqea b ldi-ya, d stimiz Oybek 38 yoshida — akademik. Uni birinchi b lib, biz yaqin d stlari tabriklashimiz kerak. ofur aka, qani boshlang.

. ulom: Akaginang aylangurlar, b ladigan bola boshidan ma'lum, ana, ishonmasalaring yaqin d sti Xomil Yoqubovdan so[k]ranglar.

X. Yoqubov: Oybek ko[w]p kitob qir edi. Kitoblar orasida ruscha, turkcha, ozarbayjoncha, hatto tatarchasi ham b lardi *(hamma kulib yuboradi).*

K p mutolaa qilar, yolgiz qolib k p ylar, hatto yurganda ham ychanlikni tark etmasdi. U ishda ham, xatti-harakatida ham, ijodida ham samimiy, halol va t ris z, dilidagini tilida izhor qilishga rgangan.

. ulom: Qani, Komil Yashin, sizda fikr bor shekilli?

K. Yashin: Albatta, jahon adabiyoti klassiklari asarlarini zbek tiliga tarjima qilgan Oybek milliy adabiyotning oltin fondini juda ham boyitdi. Oybek zbek tiliga Pushkinning «Yevgeniy Onegin», Lermontbvning «Maskarad», Gyotening «Faust»idan ayrim parchalar, Gomerning «Iliada»sidan namunalartarjima qildi.

. **ulom:** Komil Yashin z fikrini odatdagidek ilmiy tahlil asosida bayon qildi *(hamma kuladi).* Mushoirani Hamid Olimjon davom "ttiradi.

H. Oliinjon: Oybek prozada shoir-u, poeziyada prozaikdir. U eng mayda ikir-chikirlarni she'rda kuylay biladigan talantli shoirdir.

U kishilar portreti, k z va qosh harakatlarini juda ochiq tasvirlab beradi.

Shu bilan birga uning prozasi lirik poeziya darajasiga kira oladi, yurakning nozik torlarini chertib tadi.

. **ulom:** Bay-bay, naqadarshoirona *t&riffhamma kuladi).*

Zulfiya: afur aka, bir ilhom kelib qoldi. Oybek domlaga atab bir t rtlik aytay.

Shodman, adib bilan bir suv, bir tuproq,
Bir elga farzandlik ortirar faxrim,
Shodman: kezib, sezib serob va chanqoq,
Yaratishning dardi, baxtidir maxri.

Hamma: Ofarin, ofarin.

. **uloni:** Shoir Hamid Olimjonningshoira rafiqasidangina shunday hozirjavoblikni kutish mumkin *(hamma kuladi).* Tan berib aytish kerakki, Oybek oyatda bardoshli, quntli, zahmatkash ijodkorligini bizning adabiyot tarixida kimga xshatish mumkin?

Oybekning ziga, Oybekka xshatish mumkin. Asaiiarini qib ulgurolmaysan, yangi bir asar bilan «Mana men» deb r parangda tabassum qilib turadi.

(Ku/gi).

H. Olimjon: afuraka, siz zingiz ham domla Oybek bilan birga akademik b ldingiz. U yerdan chiqib t ri sizni tabriklagani bormoqchi edik.

. **ulorii:** Meni ham mana shunaqa quruq s zlar bilan maqtamoqchimidinglar, oson qutilmoqchimidinglar, ham-mang bitta-bitta to ora k tarib borasanlar *(kulgi).* Avvalo

Oybck domlani tabriklash kerak, chunki u kishi Navoiy bobomizning etaklarini ushlaganlar. Qani, orqamdan Oy-beknikiga ol a!

Hazil-mutoyiba bilan chiqib ketishadi.

.

8. «Xat yozdilarmu?». Chustiy azali, xalq kuyi. zbe-kistonda xizmat k rsatgan artist Ahmadjon Dadayev ijro etadi. Raqsida zbekistonda xizmat k rsatgan artist Xumora Ixti-yorova.

9. «Tamanno». Kamtar she'ri, Jabborov musiqasi. z-bekistonda xizmat k rsatgan artist Orolmirzo Safarov ijro etadi.

Tadbirning s nggi q shi idan s ng, mahobatli musiqa va Oybek haqidagi she'r parda ortidan baland qiladi.

Nohaq zarbalardan b lding ming tilim,
Hayotga qaytardi yam-yashil tlar.
Y lingni t smoqchi b ldi zobitlar,
Seni yengolmadi xiyonat, dilim.
Tunlari yurakni hovuchlagan dam,
Alam daftarimga bitganida she'r,
Olis-olislardan keldilar pur am,
Taskin bermoq uchun hazrat Alisher.
Etaklarin pdim shivirlab: «Pirim»,
Va sezdim bilakda paydo b ldi kuch,
Angladim, Sen borki, boshqa narsa — puch,
Shundan qo oz yondi — yondirdi she'rim,
Kuydi, kul b lmadi, chiqmadi jonim,
chmadi ovozim, s nmadi qonim.

She'r qilayotgan vaqtda sahnaga asta yurib, kulimsirab Oybek kirib keladi.

Uzoqlarga tikiladi. Musiqa tingach, Oybek «Tovushim» she'ridan parcha qiydi.

O   aynilar! Davrimizni qalbga solganman.
Ch   llardagi sarob izin anglab olganman.
Kurashadi ikki t   lqin qarab turaymi?
Yosh tarixning temirqolin chetga buraymi?
Yo'q. Bol   alar polat safi ila boraman.
Yon   in, kurash, janglar sari k   krak ochaman.

Biroz sukut saqlagach zalga qarab xitob qiladi:

Shunday erkin, ozod, ajoyib mamlakatimizda erishilgan alabalarimizga men kichik, nihoyat kichik bir hissa qo*sha olganim uchun quvonaman. Meni tarbiyalagan, voyaga yetkazgan ona-Vatanimdan,   zbek xalqidan k   p minnatdorman.

Yana tabassum bilan asta yurib ehiqib ketadi.
Fonda «0'z.bekiston» q shi i avji jaranglab turadi.
Musiqa fortepianoda ham b   lishi mumkin.

10- ilova

«TANBUR NOLAS! VA DUTOR SEHRI» NOMLI KONSERT-SPEKTAKL SSENARIYSI

•

Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madanivat instituti. *2006- yil 27- yanvar soat 14.40 da.*

Parda ochiq. Sahna yarim qoron i. Tanbur va dutorda «Na qildim man sanga yorim» kuyidan parcha yangraydi. Sahna rtasiga supa rnatilgan, ko^rpachalar solingan. Sahnaga yelkasiga tanbur osgan, janda kiygan Mashrab kirib keladi.

Mashrab: Mening sevgilimni, jon-u jahonimni, birinchi muhabbatimni Ofoq H jaga nazira qilib Qashqarga olib ketdilar.

azal qiydi. « rtar».

Endi menga dunyo qoron i, muhabbatim chiro ini s ndirmoqchi b ldilar, lekin men uni izlab Qashqarga y l olaman.

«Namangandan ketar b lsam meni y qlar kishi bormu» azalidan 4—6 misra qiydi.

Mening yupanchim ham, hamrohim ham endi sensan tanbur.

Tanburni chertib chiqib ketadi. U tanburni q lga olishi bilan sahna yorishib, milliy kiyimda chol uchi sahnaga chiqib, supaga tirib «Girya»ni tanburda chaladi.

1. «Girya».

Sahnaga Yusufbek Hoji va zbek oyim kirib keladilar.

zbek oyim: Hojim, kuzatdingizmu? *(Yusufbek hoji boshini ir aydi).* Ketdimu?

Yusufbek Hoji: Ha, Otabek Mar ilonga ketdi.

zbek oyim: T xtata olmadingizmu?

Yusufbek Hoji: Uning Kumushga b lgan birinchi muhabbati mening hojilik martabamdan ustun chiqdi.

O[fr]zbek oyim: Hojim, k zingizda yoshmu?

Yusufbek Hoji: Otabekni K kcha darvozasidan kuzatib qaytayotsam guzarda Mulla T ychi hofiz «Ushshoq»ni kuylayotgan ekanlar. K nglim buzilib ketdi. Axir, Otabek ketib yuragimning bir cheti uzilib qoldi-da. Farzandimiz-ku.

zbek Oyim ham k zlariga yosh olib sahnadan chiqishayotganda, hofiz chiqib «Ushshoq»ni kuylaydi.

2. «Ushshoq».

Sahnaga Otabek bilan Kumush va Hasanali kirib keladilar.

Hasanali: Otabek, siz shu yerda turing, men hozir ayachamni chaqirib kelaman.

(Otabek ketayotgcmda, sekin Kumush kirib keladi. K rishadilar).

Kumush: Siz qochqoqsiz.

Otabek: Siz quvloqsiz.

Kumush: Meni so indingiz-mu?

Otabek: So inganda qandoq. Kunlarni tunlarga ulab visol onlarini kutdim. Yaralganga shukur, yetishdim. Siz birinchi muhabbatimsiz-ku.

azal qiydi.

Sizchi, siz ham so indingizmu?

Kumush:-So inganda qandoq. Tunlarni kunlarga ulab visol onlarini kutdim.

Yaratganga shukur, yetishdim. Siz birinchi muhabbatimsiz-ku.

(Ikkoviari ku/ishadi. Kumush ham azfll qiydi).

So indim deb yana yol on so[k]y!amang, men y imda kim bilan dardlashdingiz?

Otabek: Dutor bilan.

Q liga dutoroladi. Ikkovlari sekin chiqib ketadilar.

Sahnaga xonanda chiqib, supada «Dutorim» q shi ini ijro ItQdi.

3. «Dutorim».

Sahnaga Anvar bilan Ra'no chiqib keladilar. Ikkovlari "Mehrobdan chayon»dagi Anvar va Ra'no she'riy bellashuvini qiydilar.

Anvar: Ra'no, tasanno, she'r bobida sizga teng keladigani y q.

Ra'no: Muhabbat bobida ham sizga teng kcluvchi y qdir, barno yigit.

Anvar: Bu muhabbat ikkimizning birinchi muhabbatimizku. Biz uni e'zozlab, bir umr zimiz bilan qalbimizda asraymiz.

Ra'no: Anvaraka, muhabbatimizni ramziy ma*noda nimaga xshatasiz?

Anvar *(biroz o 'ylanibh* Tanburga.

Ra'no: Nega endi?

Anvar: Uningtorlarini ikki qalbning torlariga, uning nolalariga xshataman va bizning uyimizda devorda, albatta, tanbur osi liq turadi.

(Sahnadan chiqib ketishadi).

Supaga xonanda chiqib «Tanbur» q shi ini ijro etadi.

4. «Tanbur».

Sahnaga Majnun chiqib keladi. U uzoqlarga tikilib, Laylini izlaydi.

Majnun: Mening sevgim, anduhim, sevikli yorim Layli, qaydasan? Nega bizning sevgimizga, birinchi muhabbatimizga qarshi chiqdilar? Layli, sensiz menga dunyo qoron i. Ishqingda telba b ldim. Layli!

Sahnaning narigi tarafida Layli sarob shaklida ko^{v}rinib azal qiydi. Majnun unga intiladi, lekin Layli oyib b ladi. Majnun yerga yotgan holda azal qiydi.

Majnun: «Kecha kelgumdir debon, ul sarvi gulruh kelmadi».
(Layli paydo bo 'Igan tarafga intilib chiqib ketadi).
Sahnada «Munojot» qo\shi i raqsi bilan ijro etiladi.
5. «Munojot».

Sahnaga Tohir va Zuhra chiqib keladilar.

Tohir: Zuhraxon, shoshmang, buncha shoshasiz?

Zuhra: Tohirjon, bo da sayr qilib yurganimizga ham ancha boidi, yana ayrimlarning k zi tushmasin.

Tohir: Zuhraxon, qushlarning sayrashini eshityapsizmi? Ular nimani olqishlashayapti, bilasizmi?

Zuhra: Nimani?

Tohir: Ular bizning sof, be ubor birinchi muhabbatimizni olqishlashayapti.

(azal qiydi. Zuhra javob qaytaradi).

Zuhra: Tohirjon, boring endi biz qizlar bilan dutor mashq qilmoqchimiz.

Tohir: Zuhraxon, dutor sehrli soz, iltimos, unda muhab-batimizni tarannum eting.

Zuhra: X p b Iadi. Qizlar kelishayapti, boring, k rib qolishsa malomatga qolaman.

(Qizlar kulishib kirib kelishib, «Dutorim» q shi ini ijro etishadi).

Qizlardan biri: Qizlar, Zuhraxonning t yida aytadigan «Yor-yor» ni ham bir aytaylik.

6. «Dutorim», «Yor-yor».

Sahnaga Farhod va Shirin chiqib keladilar.

Shirin: Farhod, aytingchi, Vataningiz qanday lka?

Farhod: Uning tupro ida zar qaynaydi, ariqlarida sut oqadi, bo larini bulbul makon qilgan, to larini burgut oshiyon qilgan. Yigitlari mard lon, qizlari hur-u ilmon.

Shirin: Unda seni arman   lkalariga nima yetaklab keldi?

Farhod: lshq-muhabbat, sizga b   lgan birinchi muhabbat.

Shirin: Sen meni k   rmagan eding-ku?

Farhod: Tushimda k   rib oshiq b   ldim va seni izlab shu   lkalarga keldim.

Shirin: Y   lda boshqa malikalar Lichramadimi?

Farhod: Uchradi, men sendagini topmadim.

Shirin: Mard yigit, sen mening birinchi muhabbatimga erishding.

Qisqa-qisqa   azal   qiydilar va chiqib ketadilar.

Sahnada «Topmadim» q   shi   i ijro etiladi.

7. «Topmadim».

Sahnaga Ravshan va Zulxumor kirib keladilar.

Ravshan: Zulxumor, men yuborgan sovchilarga yana rad javobini beribsiz?

Zulxumor: Nima uchun ekanligini sezmadingizmi?

Ravshan: Men, bizning bir-birimizga b   lgan birinchi muhabbatimizni isbotlash uchun barcha shartlaringizni bajardim cho   i?

Zulxumor: Ha, bajardingiz, lekin kishining k   nglini sel qiluvchi bir soz borki, uni eshitmak jannat qushi ovozini eshitish bilan tengdir.

Shu sozni topib sh   x bir kuy va q   shiq ijro ettirsangiz, muhabbatimizni yanada mustahkamlagan b   lasiz va men sovchilaringizga rozilik bildiraman.

Ravshan *(ylab qoiadi va birdan yuii yorishib, javob beradi):* Topdim. Bu — tanbur.

Zulxumor: Ofarin.

Ravshan: Yuring, sozandalar muntazir.

Chiqib ketadilar.

Sai.nada «Buxoro maqomi» raqsi ijro etiladi.

8. «Buxoro maqomi» raqsi.

Sahnaga Bahodirbilan Shahnoza kirib keladilar.

Bahodir: Shahnoza, sevgilim, azizim, mening birinchi muhabbatim, mana, biz necha yil kutgan shirin orzularimizga yetishdik.

Ota-onalarimiz rozi, yaqin orada t yimiz boladi.

Shahnoza: Ha, Bahodir aka, biz bir-birimizni uzoq sinadik. Muhabbatning barcha orzu-havas va qiyinchiliklarini yengib tdik. Bahodir aka, biz birinchi muhabbatimizga bir umr sodiq qolaylik.

•

Ikkovlari 1 misradan azal qiydilar.

Bahodir: Shahnoza, bilasanmi, men, men t yimizga «X ja», Samandar, «Setora», «Shohruhxon», «Firdavs-N», «Bojalar» va yana bir qancha z r artistlarni aytib q ydim.

Shahnoza: Rok t y b lar ekan-da. Milliy kuy va q shiq-lardan ham b ladimi? Men....

Bahodir: E, q ysangchi sha «cholskiy»larni. Bizniki sovremenniy t y b ladi. Muzikaning z ridan 7 mahalla uxlamaydi.

Shahnoza: Bahodir aka, men to[k]yimizda sevgi, muhabbat, sadoqatni zamonlar osha xalqimizga yetkazib kelayotgan tanbur va dutor ham b lishini, ular ijrosida ajoyib kuylar, masalan, «Chertmak»ni eshitishni istayman.

Bahodir: Jonim, Sizning orzu-isfagingiz men uchun qonun. Tanbur va dutor, albatta, b ladi. Demak, «Chertmak».

Shahnoza: Ha, mening Bahodirim — «Chertmak».

Sahnada dutorda «Chertmak» chalinadi.

9. «Chertmak».

Kuy oxirlab qolganda barcha qahramonlar sahnaga chiqadilar va zalga murojaat qiladilar.

Yusufbek hoji: Farzandlarim, Vatanni seving, millatni ardoqlang, uning sa atini asrang. Siz uni avaylab-asrab kelgusi avlodga topshiring. Tanbur nolasi va dutor sehri doimo qalbingizda b lsin.

Otabek: Biz z sevgimizga va birinchi muhabbatimizga sodiq qoldik. Muhabbatimizning quvonch va tashvishlarini tanbur nolasi va dutor sehri orqali bir-birimizga izhor qildik. Doimo birinchi muhabbatingizga sodiq qoiing, tanbur va dutorni unutmang.

Bahodir: Biz navqiron avlod, Sizning o/gitlaringizga sodiq qolamiz, sevgimizni, birinchi muhabbatimizni avaylab-asraymiz.

(Zalga). Kelinglar, tengdoshlar, milliy qahramonlarimizoldida birinchi muhabbatimizga sodiq qolishni isbotlash uchun «Birinchi muhabbatim» q shi ini birga kuylaylik.

Sherali J rayevning «Birinchi muhabbatim» q shi i yangraydi, hamma birga kuylaydi.

II- ilova

«NAVR   Z — 2001» bayram ssenariysi

Abdulla Qodiriy nomidagi *2001- yil 21- mart*
Toshkent Davlat Madaniyat *soat 13.00da.*
instituti.

Parda yopiq. Uzoqdan surnay navosi eshitiladi. Surnay tovushi asta-sekin yaqinlashadi. Unga bedananing sayrashi, qushlar ovozi, suvlarning shildirashi q   shiladi. Parda ortidan masxarabozlar chiqib kelishadi. Galma-gal:

— Ehe, he, he, odamlar, tabiat uy onmoqda, fasli bahor kirib kelmoqda. Navr   zi olam yurtimizga tashrif buyurmoqda. Hamma maydonga. Ana, ana, 2001- yilning, XXI asrning, «Onalar va boIalar» yilining Navr   zi olami kirib kelmoqda. Ehe, he, he.

(Kirib ketishadi).

Surnay tovushi pasayib, bolachaning qiqirlab kulgan ovozi eshitiladi. Keyin ona «alla»si eshitiladi. Alla pasayib, parda ortidan bahor haqida t   rt misra she'r   qiladi:

Novdalarni bezab   unchalar,
Tongda aytdi hayot otini.
Va shabboda qur   ur ilk sahar,
Olib ketdi gulning totini.

She'r tugagach, surnay ovozi balandlashadi va parda ochilib, sahnada tayyorturgan karnay, surnay, no   ora, doiralarj   rligida sh   x tantanali kuy yangraydi. Kuy tugagach, parda yopila boshlayotganda parda ortidan:

— Tabrik uchun s   z, institutimiz rektori T   rayev Aziz Oppoqovichga.

Rektortabrigi.

Tabrik tugab, rektor pastga tushayotganida parda ochiladi va sahnaga raqqosalarchiqib G\Boytoyevning «Boychechagim» q shi iga raqs tushadilar. Raqs tugagach, masxarabozlar yugurib chiqishadi.

1- masxaraboz: E, barakalla, rahmat, rahmat.

2- masxaraboz: Kam b lmanglar.

1- masxaraboz: Hoy-hoy odamlar, qani-qani, hamma maydonga.

2- **masxaraboz:** Navr zi olam bellashuviga shoshilinglar, antiqa tomosha guvohi b linglar.

Sahnaga karnay-surnay navolari ostida bayram ishtirokchilari kirib keladilar.

(Kuy t xtaydi).

1- **masxaraboz:** Menga qaranglar, menga qaranglar, hozir bu yerga Navr zoy tashrif buyurar emishlar.

2- **masxaraboz:** Biz Navr zoyga elimizning betakror san'atini namoyish qilaylik b lmasa. Eshitishimizga qaraganda, Navro[l]zoy bizlarga «syurpriz» tayyorlab q yganmishlar.

1- **masxaraboz:** Qani b lmasa kelgunlaricha birqaytarib olaylik-a, yana uyalib qolmaylik. Qani q shiqchilar, boshlanglar.

«Chashma» talabalar folklor-etnografik jamoasi ijrosida «Oh yali, yali» lapari raqsi bilan.

Masxaraboz q lida qoshiq bilan chiqib, undan ovoz chiqarmoqchi b ladi.

2- **masxaraboz:** E, menga qara, nima qilyapsan o[4]zi?

1- **masxaraboz:** Ko*rmayapsanmi, qoshiqdan ovoz chiqarmoqchiman.

2- **masxaraboz:** Chumchuq s ysa ham qassob s ysin, ana, k rib q y.

Tayoqcha, qoshiqlar va likobchalar bilan raqs.

1- masxaraboz: « raga sichqon tushdi guldir-gup». Keyingi yinning nomi shunaqa.

Hamma kulib yuboradi.

«Guldir-gup» yini.

2- masxaraboz: Qoyil, sizlarga ana bitta lapar mendan sov a.

«Lapar».

1- masxaraboz: Kelishdi, kelishdi, askiyachilar kelishdi.

2- masxaraboz: tgan yilgi q qonliklarmi?

1- masxaraboz: Y q, zimizniki, «mestniy».

2- masxaraboz: Payrov, «zamonaviy q shiqlar».

Askiya «Q shiqlar payrovi».

1- masxaraboz: Mana bu nima? *(Q g^irchoq k tarib chiqadi).* Mana bu-chi? *(Yana bitta q irchoq olib chiqadi).*

2- **masxaraboz:** Q irchoq. X sh, nima qilibdi?

1- masxaraboz: Men hozir ularga jon kiritaman.

2- masxaraboz: Sen-a, ha-ha-ha (kuladi).

1- masxaraboz: Qarab tur, ippa, chippa, sippa, sip, sip, chu.

Q glrchoqlarjonlanadi.

«Q girchoqIar» klipi.

2- masxaraboz: Menga qara, yurtimizda nechta raqs maktabi bor?

1- masxaraboz: 3 ta.

2- masxaraboz: Aytchi, ularning qaysi biri z r?

1- **masxaraboz:** Hozir musobaqada k rasan.

1) Far ona usuli;

2) Buxoro usuli;
3) Xorazm usuli.

Q shiq s nggida hammalari baravar raqsga tushadilar.
Hamma qiyqirib chapak chalayotganda:

2- masxaraboz: Hoy t xtanglar, t xtanglar hammalaringizni Halim bobo chaqirayaptilar. Halim kovlagani k maklashib yuborar ekanmiz.

1- masxaraboz: Nima, Halim bobonikini kovlagani borar ckanmizmi?

2- masxaraboz: E, y q, tansiq taom Halimni kovlagani, g shtdan tayyorlanadi.

1- masxaraboz: Ha, shunday demaysanmi, Navr zoy kelib qolsalar-chi? Kim kutib oladi?

2- masxaraboz: Ana, bir guruh yigit-qizlar qaytishayapti, ulary qligimizni bildirishmaydi. *(Yon tomonga).* Hoy yigit-qizlar, navbat sizlarga, bizlartezda qaytamiz.

(Yon tomondan): — X p b ladi.

Estrada q shiqlari.
Hamma qaytib keladi.

2- **masxaraboz:** Ana, ana, Navr zoy kelyaptilar.

Navr zoy kirib keladi.

Navr zoy: Assalomu alaykum.

Hamma: Vaalaykum assalom. Xush kelibsiz!

1- masxaraboz: Navr zoy, sizga elimiz, yurtimiz ma'qul b Idimi?

Navr zoy: Sizning jannatmakon lkangizga qanchalar oshiqqanimni bilsangiz edi.

2- masxaraboz: Navro[k]zoy, Navr zoy. Sizga bitta savolim bor. Nima uchun biz sizni intizorlik bilan kutamiz?

Navr zoy: Chunki men sizlarni so intirib yashagim keladi.

(rnidan turib Yu.Usmonova fonogrammasida «So intirib yashagim kelar» q shi idan bir qism aytib beradi).

1~ masxaraboz: Navr zoy, eshitishimga qaraganda bizga «syurpriz» tayyorlab q ygan emishsiz?

Navr zoy: Sizning elingiz meni ziga shunchalik rom etdiki, men zimni mana shu xalqning farzandi deb bilishga tayyorman. «Syurprizm» shuki, men bunday jannatmakon lkada abadiy qolaman. zbek xalqi endilikda mening xalqim.

Olqishlar yangraydi.

Finalda «Mahallada duv-duv gap» filmidan «Karnaval» q shi i yangraydi.

12- ilova

«NAVRO'Z — 2002»
bayram ssenariysi

Abdulla Qodihy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat instituti.

2002- yil 21- mart soat 11.00 da.

Bezatilishi: bahoriy, bayramona.

Sahna ochiq. Chaqiriq musiqasi. Tumalar tovushi. Bolalarning «Tuma, turna keldi» degan tovushlari eshitiladi. Sahnaga 8—9 yoshlardagi qizcha yugurib chiqadi.

Qizcha: Buvi, buvijon, qayerdasiz, buvi?

Tomosha zalidan doka r mol ragan buvi rnidan turib, sahnaga chiqadi.

Buvi: Labbay bolam, bu yerdaman, tinchlikmi?

Qizcha: Buvi, awalam bor sizni, buvamni bayramingiz bilan tabriklayman.

Buvi: Qanday bayram, qizim?

Qizcha: Axir 2002- yil «Qariyalarni qadrlash yili» deb elon qilindiku, demak, sizlarning bayramingiz-da.

Buvi: rgilib ketay qizim, rahmat, hammalaringizni umrlaring uzoq b lsin, bizning yoshimizga yetib, undan ham tib yuringlar. Nima demoqchi eding, qizim?

Qizcha: Ha-ya, buvijon, turnalar kelishdi, uzun-uzun ar imchoq solib kelishdi. Suyunchi bering.

Buvi: Sendan suyunchi aylansin qizim. Xudoga shukur, yetkazganina shukur, demak, «Navr z» kelibdi. Endi sening, sizlarning, yoshlaming bayramingiz muborak b lsin. Boraqol, hammani chaqir. Aka-opalaring sumalakka olov yoqishsin, k k somsaga tlar terishsin. Karnay-surnay chalib tantana qilishsin.

Qizcha: Aka, opa, Navr zi olam kelibdi. Hamma tan-tanaga.

Buvi: Yetkazganingga shukur. Omin, eson-omon so u-salomat Navr ziarga yetkazganiga shukur. Yurtimizga tinchlik-xotirjamlik ato qilgin. Hosillarimizga zing baraka ba ishlagin. Bemorlarga shifo, yoshlarga umr, qarilarga imon bergin. Yanagi yil Navr zlarga el-u yurt bilan omonlikda yetkazgin, ollohu akbar. Qarilik qursin, nevaramga suyunchi bermabmanku, hoy Barchinoy, shoshma bolam. *(Qizchani iz,lab, chiqib ketadi).*

Chanqovuz ovozi, qushlarsayrashi, suvlar shildirashi, turnalar tovushi eshitiladi. Sahnaga no orachi chiqib keiib, nog"orani rnatadi. Surnayni yonidan olib q yadi. Doirachilar tabiatga mahliyo b lib chiqib keladilar.

Urib chalinadigan asboblarda kompozitsiya ijro etadilar.

Boshlovchi (sahna ortidan) t rt misra she'r qib, tabrik uchun s zni institut rektori Aziz Oppoqovich T rayevga beradi.

Tabrik tugagach, Fotima-Zuhra Islomovalar . Boytoyev-ning «Mayda qadamingdan akang» q shi iga raqs tushadilar.

Raqs.

Sahnaga 2 yigit chiqib keladi. Ulardan biri turli harakatlar qiladi.

1- yigit: Hcy, senga nima b Idi?

2- yigit: alati b Iib ketyapman. Xuddi yuragim qinidan chiqib ketayotgandek. Tongda vaqtli uy onib ketyapman. zim-dan- zim kulaman, chopib ketaman. Ayniqsa... k rganda. Turli harakatlar.

1- yigit: Tushunarli, tushunarli.

2- yigit: Nima tushunarli?

1- yigit: Bahor, Navr z, yoshlik, sevgi-muhabbat... Mcnga qara, ziga aytdingmi?

2- yigit: Aytolmayapmanda. zini k rsam «haligidek» boMib qolaman, shuning uchun ukasiga aytdim.

1- yigit: Ukasiga *(kuladi)* nima deding?

2- yigit: «Opangga ayt» she'rini qib berdim.

«Opangga ayt» she'ri.

1- yigit: Qoyil, boplabsanku, iye, ana, kelyapti. Hozir aytasan.

2- yigit: Y q, y q, nimalardeyapsan. Yurqochamiz. Yonida dugonalari ham bor ekan. Yur, yursangchi.

1- yigit: Ha mayli, qani, ularni kuzataylikchi.

Qizlar kirib kelishadi.

1- **qiz:** DLigonajon, mana shu yerda hech kim y q, dardingni aytaqol. Yengil tortasan. Ismini aytmasang ham, ta'rifini keltir.

2- **qiz:** Mayli dugonajon, b lmasa ta'rifini keltiraman.

«Qari navo» q shi i.

1- **qiz:** Qoyil, shunday yigitga k ngil q yibsan. Voy lay, men ham alati bo[k]Iib ketyapmanku.

2- **qiz:** E, yuringlar, hali k k somsa uchun yalpiz terishimiz kerak *(ketishadi).*

Sahnaga ikki yigit chiqib keladi.

1- yigit: TVxtasangchi, t xta, zini k rdingmi?

2- **yigit:** K rdim, gapirdim, dardimni bayon qildim.

1- yigit: X sh?

2- yigit: Nima x sh, yana indamadi.

1- yigit: Nima deding:

N. Qulabdullayevning q shi i ijro etiladi. zbek libosida rus qizi raqs tushadi.

Q shiq va raqs «fndamadi».

2- **yigit:** Yaxshi qiz, isming nima?

Qiz: Anastasiya.

2- **yigit:** Nima? Rusmisan?

Qiz: Ha, *(yigit qotib turadi).* E, boring-e, *(qiz chiqib ketadi).*

2- yigit *(ziga kelib):* Shoshma, Anoraxon, shoshma. *(Orqasidan yugurib chiqib ketadi).*

1- yigit *(orqasidan hahoiab kuiib):* Ajoyib, bu bahor lekin haqiqiy sevgi bahori boldida. le, xon kelyaptilar-ku. *(Berkinadi).*

Xurshida q lida gul bilan sahnaga chiqib keladi va xalq q shiqlaridan to estradagacha b lgan q shiqlar popurisini ijro etadi.

POPURI.

Estrada bloki b ladi. E'lon qilmasdan, navbatma-navbat chiqaveradilar.

Estrada q shiqlari.

S nggi q shiqdan keyin sahnaga Buvi chiqib keladilar, q llarida sumalak.

Buvi: Qizim Barchinoy, qayerdasan qoqindiq, menga qara.

Barchinoy: Labbay, buvijon!

Buvi: Bordarrov aka, opalaringni, hammani chaqirib kelchi, sumalak pishdi, savob uchun hamma tatib k rishi kerak.

Barchinoy: X p b ladi, buvijon.

Hamma yi ilib keladi. Qizlar patnislarda piyoialarga solingan sumalaklarni tarqatadilar.

Buvi: Omonliq-somonliq, k chada qolsin yomonliq, yanaga yil Navr zga eson-omon yetaylik deb, yaxshi niyat qilinglar. Bolalarim, doimo bir-biringizga, katta-kichikka mehr bilan, tabassum bilan, ochiq yuz bilan qaranglar. Qarashda gap k p.

Hanima: X p boladi, buvijon!

N. Raxmatovaning «Qarashlar» q shi i kuylanadi.

Hamma harakatda, solo qismida raqqosalar raqsga tushadilar. Q shiq s nggida mushakbozlik tovushlari q shiladi.

13-ilova.

«NAVR Z - 2003»
bayram ssenariysi

Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davtat Madaniyat instituti.

2003-yil 21-mart soat 11.00 da.

Bezatilisni: bahony, bayramona.

Sahna ochiq. Chaqiriq musiqasi. Sahna rtasiga karnay ovoziga bir necha bola ynab chiqib kelishadi va navbatma-navbat:

-B o r e k a n d a y qckan,
— och ekanda t q ekan,
— qarg a qaqimchi ekan,
— chumchuq chaqimchi ekan,
— b ri bakovul ekan,
— tulki vasovul ekan,
— g oz karnaychi ekan,
— rdak surnaychi ekan,
— toshbaqa tarozibon ekan,
— qurbaqa undan qarzdor ekan.

— Toshkent degan tomonda, «Yalang'och» daxasida bir «Madaniyat» degan «Obod mahalla» b lgan ekan.

— Mahalla ahli inoq ekan, yoshlari quvnoq ekan, keksalari imonli, ayollari iboli, bolalari idrokli ekan.

— «Obod mahalla» yilida «Obod mahalla» Navr zi olam kutish taraddudida ekan.

Abdulla *(uioqqa qarab):* Kelyapti, kelyapti, ana, ana u!

Azim: K ryapman, men ham k ryapman, kelyapti!

Hamma bolalar *(zalga qarab):* Ana u kelyapti!

Fonogrammada «Navr z ke!ibon» q shi i ijro etiladi.

Bolalar uni kuylashadi. I qator va naqarot.

Bolalar q shiqqa raqs tushayotganlarida, Oqsoqol kirib keladi.

Oqsoqol: Hoy yigitchalar, nima qilyapsanlar?

Bolalar: Bizmi, haligi, haligi...

Oqsoqol: Nima haligi?

Bolalar: Navr z kelyapti.

Oqsoqol: Bilaman, shu munosabat bilan sizlarga bir vazifa bor.

Oqsoqol q shiq boshlaydi. Doira j rb ladi.

- Eshmat, Toshmat, Gulmat, Qulmat bormi?
- Men, men, men, men.
- Eshmat   li Mamajon!
- Menman, labbay oqsoqol!
- Senga bitta xizmat bor.
- Men tayyorman oqsoqol!
- Mahallani aylaning,

Navr zgatayyorlaning.

«Obod mahalla»mizni

Hammaga k z-k z qtfing!

- H p, x p, x p, x p!
- Men ham tezda kelaman,

Hammasini k raman!

- H p, x p, x p, x p!
- Ha, barakalla!

Madamin: Ketdik bolalar, mahallaga ketdik!

(Hamma yura boshlaydi).

Shahriyor: Shoshmanglar, sezyapsizlarmi, k klam hidi kelyapti?

Suvlarning sharqirashi, qushlarning sayrashi eshitiladi.

Azim: Ilhom keldi, eshitinglar.

Bahor haqida she'r o[k]qiydi. Bedana sayrab turadi.

Abdulla: Tabrik uchun s z institut rektori Aziz Oppoqovich T rayevga *(chiqib ketishadi).*

Tabrik.

Tabrik tugagach, bolalar chopib chiqib: «K klam», «K klam kcldi», deb yugurib chiqib ketayotganlarida   iyos Boytoyevning «K klamoyim» q shi i yangraydi.

Fotima-Zuhralar raqsga tushadilar.

Shahriyor: Bolalar, bolalar, men topgan yigitlar qoMidan nima ish kelishini k ringlar-a? Mahallamizda shunday yigitlar borligidan fahrlanib ketdim.

Azim: Qani, k raylikchi.

Shahriyor: Chalinglar, barchani qoyil qoldiringlar.

Chanqovuz, sibiz a, q shnay, tabloda milliy kuy chalinadi.

Azim: Qoyil, rahmat sizlarga.

Abdulla: Yuring opa, yuring. Bolalar, men Hurriyat opani topib kelyapman. Ular termalardan aytib beradilar.

Terma ijro etiladi.

Madamin: Sanobar opa, bolalar, Qumri xola kelinlarini olib kelyaptilar. Bir y la xalqqa kelin salom   tkazib beraqoling. Navr z-ku!

Sanobar opa: X p b ladi-da, ukajonlar. Men bir y la 4 ta kelin olib keldim.

Kelin salom.

Doira chalib chiqib ketishadi.

Abdulla: Bolalar, ana ularni tez aytishlarini ham bir eshitaylik.

Tez aytishlar.

Azim: Endi mahallamizning mana bu mard yigitlarini k ring.

«Andijon polkasi» raqsi.

Abdulla: Bolalar, ziinizchi, zimiz, hech nima bilmaymizmi, kim aytadi bizni IMF da qiydi deb. Kelinglar, qatra xandalar ayta qolaylik.

Qatra xandalar.

Shahriyor: Mahallamizda zamonaviy q shiq ijrochilari, qardosh millat vakillari y qmi?

Abdulla: Nega b Imas ekan, men ularni taklif qilganman. Ana, marhamat.

Estrada q shiqlari.

Azim: Abdulla, ayt-chi, orol deganda nimani tushunasan?

Abdulla: Atrofi suv bilan ralgan quruqlikni.

Azim: Orolmirzo degandachi?

Abdulla: Mumtoz q shiqlar ijrochisi, zbekistonda xizmat k rsatgan artist, mahallamiz fahri Orolmirzo Safarovni tushunaman.

Shahriyor: Ofarin. Mahallamiz fahri Orolmirzo Safarov.

(«Surating» q shi i raqsi bilan. Q shiq tugagach, Oqsoqol kirib keladi).

Bolalar *(baravariga): Oqsoqoh,* Oqsoqol, biz mahallani aylanib chiqdik. Mahalla ahlimiz Navr zga tayyor.

Oqsoqol: Bilaman, bilaman, hammasini idora derazasidan k rib turgan edim. Barakalla, rahmat sizlarga, qani endi hammani chaqiringlarchi. *(Hamma kirib keladi).*

— Muhtaram mahalla ahli. Hammangizga rahmat. Iloyim mahallamizga k z tegmasin. Ollohning zi yomon k zlardan asrasin. Mahallamiz inoq-totuv, chunki mahallamizda yaxshi odamlar k p. Yaxshi odamlar qancha k p b lsa, mahalla shunchalik obod b ladi.

N. Abdullayevaning «Yaxshi odam!ar» q shi i. .
Naqarotiga hamma q shiladi.

Oqsoqol: Hammangizni Navr z bayrami bilan tabriklaymiz, obod mahallamizga oshga marhamat.

14- ilovo

«NAVR Z - 2004» bayram ssenariysi

Abdtdla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat mstituti.

2004- yil 21- mart soat ILOOda.

Bezatilishi: bahoriy, bayramona.

Chaqiriq musiqasi yangraydi. « rik gullaganda» musiqasi. Navr z haqida she'r. «Mahallada duv-duv gap» filmidagi «Vals»ga 8 ta qiz raqsga tushadilar.

Suxandon ovozi. Tabrik uchun so'z institutimiz rektori ToTayev Aziz Oppoqovichga.

Tabrik s zi.

Tabrik tugagach, Fotima-Zuhra Islomovalar «Nola» guruhining «Bayraming muborak, ey aziz yurtim» q shigiga raqsga tushadilar.

Sahnaga «Toshkentga sayohat» spektaklidagi Boy chiqib kelib, xizmatkorga murojaat qiladi.

Boy: Menga qara, battol, boy otam Toshkentga kelibdilar degin, borib eng yaxshi mehmonxonadan joy tayyorlagin.

Xizmatkor: Boy ota, borsam-u, mehmonxonada joy b lmasachi?

Boy: Nega b lmaydi, zan ar, axir boy otam Navr zni bayram qilish uchun ataylab Toshkani azimga keldilar deginda.

Xizmatkor: Borsam-u, u yerda Azroildan dars olgan burga-yu kanalar b lsachi?

Boy: Unda sen battol menga «mehr-muruwat» k rsatib attor-u sattordan doru topib kelasan.

Xizmatkor: Borsam-u attor-u sattorda doru b lmasachi?

Boy: Y q b lsa ochiq mozordan b lsa ham topasanda.

Xizmatkor: Boy ota, Toshkentga bir kelibsiz, men siznichi Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat institutining yotoqxonasiga joylay qolay, hozir u yerda barcha sharoitlar muhayyo hamda ular ham jannatmakon zbekistonning barcha g shalari kabi Navr zni bayram qilishmoqchi. Bir y la ham mehmon b lasiz, ham tomosha qilasiz, ham mehr-muruvvat k rasiz.

Boy: Bor ekansan-u zan ar, zbekistonda bayram degin, men roziman, boshla.

Xizmatkor: Yuring tezroq, boy ota, ana, bayram boshlandiyov.

Chiqib ketishadi.

Sahnaga «FolkIor- etnografiya jamoalariga rahbarlik» b limining yigit qizlari chiqib, «Jirov» aytishuv q shi ini raqsi bilan ijro etishadi.

Ular ketidan shu b lim 3- kurs talabasi q shiq aytadi.

Boy chiqib keladi.

Boy *(xizmatkorga):* Hoy, beri kelchi.

Xizmatkor: Labbay, boy ota, bironta kamchiliklar bormu, yaxshi joylashdingizmi?

Boy: Alhamdulillo, bilasanmu, birorta azal yoki she'rlardan y qmi, mana bu kabi. *(E. Vohidovning «Qaro qosh» aza/ini o 'qiydi).*

Xizmatkor: Tushundim, yuringchi, mana bularni bir k ringchi.

1- kurs «Ommaviy bayramlar rejissurasi» b limi talabalari barchasi B harfdan boshlanadigan hajviy matnni — B.B.B. ni ijro etadilar.

Ularketidan XAva RARb   limi 1- kurstalabasi Mahmud Ochilov «Mavrigi» ni raqsi bilan ijro etadi.

Xizmatkor: Boy ota, boy ota, mana bu el ardoqlagan san^atkorlarni k   ring.

Xurriyat Isroilova, Sanobar Karimova, Xayrulla Lutfullayev-lar awal 1 kupletdan, s   ng birga sho[fc]x q   shiq-yalla ijro etadilar.

Boy: Ofarin, borakallo. Senga yana bitta vazifa bor.

Xizmatkor: Eshitaman, boy ota.

Boy: Kelayotganimda evaram «Es, es» degan q   shiqlaring bormi, shularni ham k   ring degan edi.

Xizmatkor: Estrada q   shiqlari bor, boy ota, endi, boy ota,   zingiz boshlab berasiz-da.

Boy: Mayli, Arabistonga sayohatga borganimda   rgangan edim.

Arabcha q   shiqqa 2 kuplet o[k]ynab beradi.

Estrada q   shiqlari.

Estradadan s   ng.

Boy *(xursand):* Beri kel, ofarin, hammani chaqir, mana buni bayram desa boladi.

Xizmatkor: Boy ota, yana bir chimdim bor.

Hamma chiqib kelayotganda uchta doirachi chiqib usullar ijro etishadi va unga Xumora Ixtiyorova, Ra'no B   riyeva, Nasiba Abrayqulovalar raqsga tushadilar. Hamma chapak chalib turadi.

Boy: Ey, borakallo, haqiqatan ham dam oldim, bayramni tomosha qilib, butun   zbekistonni k   rdim, bu madrasaning bosh mudarrisiga, domla-yu otin oyilariga, mullavachchalariga ko[v]z tegmasin. Jannatmakon yurtimiz tinch b   lsin.

«Shahzod» guruhining «Jannat   lkam» q   shigl naqarotiga Fotima-Zuhralar raqsi.

Final «0*rik gullaganda»ning avji.

15- ilova

«NAVR Z - 2005»
bayram ssenariysi

Abdulla Qbdiriy homidagi Toshkenl Davlar Maclaniyat institiiti.

2005- yil 21- mart soat 11.00 da.

Bezatilishi: bahoriy, bayramona.

Sahna ochiq. Chorlov musiqasi yangraydi.

T. Qodirovning «Fasli navbahor ldi» q shi idan parctia. Fonida Navr z haqida she'r qiiadi. «Maftuningman» fiTmidan «Maftun b ldim» q shi iga 6 ta qiz raqs tushadijar,

Suxandon ovozi. Tabrik uchun s z institut rektori T rayev Aziz Oppoqovichga.

Tabrik tugagach, yigitlar «Tayoqlar bilan yin» raqsiga tushadilar.

Sahnaga «Toshbolta oshiq» spektaklidagi Toshbolta chiqib keladi.

Toshbolta oshiq: Tavbangdan ketay, bu yigitlarning chaq-qonligini qaraya, yoshlik bir boshqada.

Barakalla, rahmat, umrlaring Lizoq b lsin. Ey, rahmatlik xotinim Qumri shu Teshavoyni tu di-yu, ldi.

Shundan keyin uylanmayman deb o^{k}zimga- zim s z bergandim.

Lekin yol izlik yomon ekan. Shu Risolat parini k rdim-u xayolim yovvoyi kaptardek uchdi-yu ketdi. Voy u kishining amrikon mahsi-kavushlarini kiyib, arch-g"Lirch, g^{k}arch-urch qilib yurganlarini k rsangiz, voy dod, baq-baqa-Iaringdan akang *(q shiq aytadi).*

Quralay ko'z, quralay, tuynugingdan mo[k]ralay,
Sen yallo aytganingda, ohangiga y i alay.
Aylanay ho, rgilay, rgilay ho, aylanay.

Qani bir taqillatib k raychi zora uyda b lsalar, *(chaqiradi).* Xoja aka, Xoja aka.

lchkaridan Risolat parining «Kim» degan tovushi eshitiladi.

Toshbolta: Men, bu menman, haligi, iye, shoshganimdan zimning ismim esimdan chiqib qoldikti, ha, Toshboltangizman.

Risolat pari chiqib keladi.

Risolat pari: Keling Toshbolta aka, qaynonangiz suygan ekanlar, achchiqqina mastava tayyorlab q ygan edim.

Toshbolta: Y q, rahmat pari, qornim t q, kelaturib shol om sh rva ichib kelgan edim. Pari, men yana haligi masala bilan kelgan edim, shu, ikkalamiz bir yostiqqa bosh q ysak?

Risolat pari: Toshbolta aka, bir shartim bor, meni shunday joyga olib boringki, k nglim tog"dek k tarilsin, shanda ylab k raman.

Toshbolta *(shoshib):* Men sizni Navr z sayliga olib boraman, aytganingiz b ladi, ar amchiqlarda uchiraman.

«Quralay k zni» aytib chiqib ketishadi.

«Ar amchiq» q shi ini aytib, sahnaga yigit-qizlar chiqib kelishadi.

«Surxon - Alp» guruhi.

«Oy pari»

Q shiq.

«Andijon polkasi» raqsi. Qizlar guruhi.

Toshbolta bilan Risolat pari chiqib kelishadi.

Toshbolta: Qalay pari, sizga ma^qul kelyaptimi?

Pari: Hozircha yomon emas.

Toshbolta: Aytishlaricha saylga hozirgi yoshlarga juda ma'qul keladigan zamonaviy q shiq ijrosi yulduzlari kelishganmish. Yuring, biz ham yosharaylik.

Estrada q shiqlari.

Xit-parad (xshatish, fonogrammada «Shahzod» guruhi, Lola, Tohir Sodiqov, Yodgor Mirzajonov, Gulsanam Mamazoitova).

Ochilov Mahmud.

Duet.

Ruscha raqs.

Sobir Imomaliyev.

Orolmirzo Safarov, Xumora Ixtiyorova.

Orolmirzo va Xumora yallasining s nggi kupletiga hamma chiqib keladi, qarsak chalib turadi. Toshbolta bilan Pari ham. Yalla tugagach:

Toshbolta: Risolat pari, x sh, nima deysiz? K nglingiz k tarildimi? Endi rozilik berasizmi?

(Parijim).

Orolmirzo: Onaxon, shunday odamga rozilik bering endi. Tokylaringizda   zim xizmat qilaman.

Risolat pari *(uyalib):* Sizlar iltimos qilgach, shunday yigitga y q deb b ladimi. Roziman.

Pariga oq r mol, Toshboltaga t n tashlanadi. Orolmirzo Safarov «T yIar muborak» qokshigvini aytadi. Hamma   yinga tushadi. Bayram tantanasi «NoIa» guruhining «Bayraming muborak» q shi i bilan tugaydi.

16- ilova

ABDULLA QODIRIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT MADANIYAT INSTITUTIDA TASHKIL ETILGAN «SURXON-ALP» FOLKLOR GURUHI IJODIY KECHASINING SSENARIYSI

Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat Madaniyat instituti.

2004- yil 12- aprel soat 13.00 da.

Parda yopiq. Uzoqlardan sibiz   a ovozi eshitiladi. U borgan sari balandlashadi. Sahnaga 2 ta boshlovchi chiqib keladi. Sibiz   a ovozi ostida, aynan Surxondaryo v hasini ko k rayotgandek uzoq-uzoqlarga tikiladi. Sibiz   a ovozi asta pasayadi.

1- boshlovchi: Surxondaryo deganda biz   zbekistonning eng g   zal maskanlaridan birini k   z oldimizga keltiramiz. U   zining xushmanzara tabiati, purviqorto   lari, mehmond   st odamlari, o   zingizda mazasi qoladigan tandir g   shtlari-yu, rang-barang san'ati bilan ajralib turadi.

2- boshlovchi: U yerdan at-Termiziydek allomalar, Alpomishdek kuragi yerga tegmagan polvonlar, elga mashhur baxshilar, xalq o   zaki ijodiga, folklorga mehr q   ygan, uni asrab- avaylaydigan, mohirona ijro etib xalqqa manzur qila oladigan jonkuyar, fidoyi, yuragida   ti bor Sirojiddin Fayziyev, Fazliddin Mahmatqulovdek   lonlar yetishib chiqqan.

1- boshlovchi: Surxondaryo va Qashqadaryo viloyatidan kelib tahsil olayotgan yigit-qizlardan tashkil topgan «SURXON-ALP» folklor guruhi qatnashchilari bilan tanishing:

Boshlovchilar navbatma-navbat ishtirokchilar nomini qiydilar.

1- boshlovchi: «SURXON-ALP» folklor guruhi ijodiy kechasini c^tiboringizga havola ctamiz. « zbekiston» qo^{w}shi i. Sirojiddin Fayziyevva Fazliddin Mahmatqulovlar ijro etadilar.

I. «O^{k}zbekiston» q shigi.

Boshlovchilaming ismi Jalol va Jamshid.

Jalol: Jamshidbek, qizlarning g zalligini namoyon etuvchi nima?

Jamshid: Qizlarning g zalligini namoyon etuvchi — bu QOSH.

Jalol: Barakalla. Ana shu qoshni yanada g zallashtiruvchi nima?

Jamshid: Yanada g zallashtiruvchi — bu SMA.

Jalol: Yana bitta barakalla. Qoshlariga sma q ygan eng g zal qizlar qayerda?

Jamshid: Qoshlariga sma q ygan eng g zal qizlar — SURXONDARYODA.

Jalol: Folklor termalaridan.

2. «QoshIariga sma».

Jamshid: «Yowoyi tanovor». Xalq s zi, xalq ktiyi.

Dastur mehmoni Kamol Erniyozov.

Jamshid: Jaloliddin, sevgan qizingizni.nima deb erkalaysiz?

Jalol: Hammani oldida qanaqa b Iarkin?

Jamshid: Tortinmang, aytavering.

Jalol: Asalim, shakarim, jonim. Ha, zingizchi, zingiz nima deb erkalaysiz?

Jamshid: Menmi, men hammasini bitta qilib «SuIuvjon» deb erkalayman.

Folkior termalaridan.

3. «Suluvjon».

Jalol: Jamshidbek, sevgah qizingiz bilan qayerda tanish-gansiz?

Jamshid: Menmi, men Navr z bayramida.

Jalol: Ha yomonsiz, Navr z bahona b lib, a?!

Jamshid: Diydor animat *(kulishadi).*

Jalol: Folklor termalaridan

4. «Navr z bahona b lsin».

Jalol va Jamshid sahnaga birga chiqadilar.

Jalol *(Jamshid endi gapirmoqchi b lganda, chaqqonroq):* Endi navbat badiiy s z ustasi, dasturimiz mehmoni Jamshidbek Normatovga.

5. Hajviv chiqish.

Jamshid: Jaloliddin, shu Surxondaryoda bir ajoyib q shiq boredi, eslolmayapman-da.

Jalol: Q shiq nima haqida edi?

Jamshid: Nima haqida b lar edi, qizlar haqida-da, nima edi-ya, hoy, parimidi?

Jalol: Hoy pari emas, oy pari b lsa kerak?

Jamshid: Ha, ha, xuddi zi, folklor termalaridan

6. «Oy pari».

Jalol: Jamshidbek, Surxondaryo yigitlarini juda sho[k]x b ladi deyishadi-a?

Jamshid: Yerga ursangiz k kka sakraydi.

Jalol: Qayerdan bilasiz?

Jamshid: Siz ularning «Yaqqu-yaqqu» raqslarini k rsangiz zingiz ham tan berasiz.

Jalol: folklor termalaridan

7. «Yaqqu-yaqqu».

Jamshid: «Munojot». Dasturimiz mehmoni Feruza Mahmudova.

Jamshid: Jaloliddin, dumaloq shakl nima deb ataladi?

Jalol: Aylana.

Jamshid: Ana shu aylanani Surxondaryoda nima deb atashadi?

Jalol: Aylanani Surxondaryoda chiralay deb atashadi.

Jamshid: Ofarin, xuddi sha «Chiralay» deb ataluvchi raqslarni kim ijro eladi?

Jalol: Yuragida ti bor yigit pirlari.

Jamshid: Surxondaryo folklor termalaridan

8. «Chiralay».
9. «Jikta pira».

So[k]nggi raqs ijro etilgach, barcha ishtirokchilar sahnada qolishadi. Sibiz a ovozi jaranglaydi va barcha ijro etilgan sara q shiqlardan bir oz-birozdan popuri ijro etiladi va hamma sh x ohangga raqs tushib chiqib ketadi.

Parda yopiladi

17- ilova

1- KURS TALABALARI ORASIDAN ISTE'DODLILARNI KASHF ETISHGA BA ISHLANGAN BAYRAM SSENARIYSI

Abdulla Qodiriy nomidagi *2006- yil 31- oktabr*
Toshkent Davlat Madaniyat *soat 11.00 da.*
instituti.

1- boshlovchi: Assalomu alaykum, aziz ustozlar, hurmatli talabalar!

2- boshlovchi: Assalomu alaykum, tadbir qatnashchilari!

1- boshlovchi: Tengdoshlarimiz va institutimiz talabalarining qishlarida omad, muvaffaqiyat tilaymiz! Barchaga xayrli kun!

2- boshlovchi: Bizga saboq va taTim berishda zlarining bor mehnatlarini ayamayotgan ustozlarimizga esa bu sharafli va shu bilan bir qatorda masTiliyatli kasblarida rivoj tilaymiz.

1- **boshlovchi:** Hush kelibsiz!

2- boshlovchi: Zilola, endi sekin maqsadga tsak ham bolar-a?

1- boshlovchi: Ha, men ham shu fikrdaman.

2- boshlovchi: Demak, bizning bu davraga yigilishimizdan maqsad institutimizning 1- kurs talabalari orasidan iste'dodlilarini kashf etishdir.

1- boshlovchi: Suqrot «insoning dilida quyosh yashirin boladi, uning nur sochishiga imkon beringlar», degan edi. Biror- bir narsa amalga oshishi uchun unga imkoniyat va keng yol ochilishi kerak.

Xuddi shu jihatlarni e'tiborga olib, 1- kurs talabalari orasidan qobiliyatlilarini kashf etishga ba ishlangan mana shunday tadbirlar ayni muddaodir. Buning uchun biz bu davrani tashkil etgan mutasaddi insonlarga o'z minnatdorchiligimizni bildiramiz.

2- boshlovchi: Bizning institut miqyosidagi tadbirlarda ilk bor ishtirok etishimiz va hozir e'tlboringizga havola etiladigan chiqishlaming aksariyati yosh iste'dodlar ijodidandir.

1- boshlovchi: Shu sabab bizda ozgina hayajon va qaysidir ma'noda xavotir ham bolishi tabiiy. Bularni, ayni paytda, tomoshabin b lib tirgan siz talabalaming, ustozlarimizning beradigan baholariga va e^tiborlariga havola qilamiz.

2- boshlovchi: Keling b lmasa, Zilola, parda ortida ishtirok-chilarimiz kutib qolishdi, ularni kuttirish yaxshi emas, shuning uchun kechamizning asosiy qismini ochiq deb e'lon qilsak.

1- **boshlovchi:** Judayam yaxshi, unda an'anaviy tarzda biz sahnaga sozandalarimizni taklif etamiz.

Sozandalar z joylarini egallaydilar.

Mana ular z rinlarini egallashdi, endi sahnaga ijrochini taklif etamiz.

«Q ygay». Hamid Olimjon she'ri, Yunus Rajabiy musiqasi.

«Kasbiy pedagogiktalim* fakulteti talabasi Nasiba B ronova ijro etadi.

2- boshlovchi: «Janon k rinur». Nizomiy she'ri, Tolibjon Sodiqov musiqasi. «Xalq badiiy ijodiyoti» fakulteti talabasi Sardor Bekmurodov ijro etadi. J mavoz Oksana Demidova.

1- boshlovchi: «Davraga tushgan g zal». «Xalq badiiy ijodiyoti» fakulteti talabasi Behzod Shirinxonov kuylaydi.

2- **boshlovchi:** Raqsida «Kasbiy pedagogik ta'l,im» fakulteti talabasi Madina Nurmuhamedova.

1- boshlovchi: «Yowoy.i tanovor». Xalq ktiyi. TanbLirda «Xalq badiiy ijodiyoti» fakulteti-talabasi Shuhrat Mamedov ijro etadi.

2- boshlovchi: «Daryo toshqin>>. Xalq s zi, xalq kuyi.

«Kasbiy pedagogik ta'lim» fakulteti talabasi Dilorom Sid-diqova va «Xalq badiiy ijodiyoti» fakulteti talabasi Akbarali Xoldorov ijro etadilar.

1- boshlovchi: Endi sahnaga «ljtimoiy madaniy faoliyat» fakulteti talabalarini taklif etamiz. Ular rep y nalishidagi q shiqni ijro etadilar. Q shiq nomi «Toshkent».

2- boshlovchi: «Tanbur». Mahtumquli azali, xalq kuyi.

«Xalq badiiy ijodiyoti» fakulteti talabasi Sherali Halimov ijro etadi.

1- boshlovchi: Badiiy qish. «Shunchaki». Halima Xudoyberdiyeva she'ri.

Kutib oling, sahnada «Ijtimoiy madaniy faoliyat» fakulteti talabasi Zilola Baratova.

2- boshlovchi: «Yor etma» estrada q shi i.

«Kutubxona axborot faoliyatini boshqarish» fakulteti talabasi Umid Mamatov ijro etadi, raqsida «Kasbiy pedagogik ta'lim» fakulteti talabasi Hilola Axmonova.

1- boshlovchi: Endi esa navbat «Xalq badiiy ijodiyoti» fakulteti talabasi Murtazo Begimqulovga. U gijjakda «Uchrashuv» kuyini ijro etadi.

2- boshlovchi: «Aylagach». Navoiy azali, xalq kuyi.

«Kasbiy pedagogik ta'lim» fakulteti talabasi Xumora Rahmatullayeva ijro etadi.

1- boshlovchi: «ljtimoiy madaniy faoliyat» fakulteti talabasi Sayyora Nuriyevadan ukraincha q shiq eshitamiz. Marhamat, kutib oling.

2- boshlovchi: «Xalq badiiy ijodiyoti» fakulteti talabalari Dildora ofurova va Jamol Baqoyev ijrosida bir dilbar q shiqni tinglaymiz, raqsida Oyimjon Sobirova.

1- boshlovchi: Mana aziz yoshlar, qadrli ustozlar. Sizbugun institutimizning 1- kurs talabalari orasidan iste'dodlilarini kashf etishga ba ishlangan bayram dasturini tomosha qildingiz.

2- boshlovchi: Bayram dasturimizni yakunlar ekanmiz, barchangizga a'lo kayfiyat, k tarinki ruh tilaymiz. Yoshlikning unutilmas lahzalari barchangizga yorb lsin, azizlar!

«Bu yoshlik» q shi i birgalikda ijro etiladi.

XULOSA

Teatrlashtirilgan konsertni sahnalashtirish murakkab, keng miqyosli, k p kuch talab qiladigan jarayondir. Uning muvaffaqiyatli chiqishi uchun rejissyor teatrlashtirilgan konsertdagi barcha holatlarni, jarayonlarning barchasini xotirasida saqlab qolishi zarur. Bu borada sahnalashtirayotgan rejissyorga, birinchi navbatda, partitura yordamga keladi. Barcha ijodiy jarayon qo ozga tushiriladi.

Teatrlashtirilgan konsertning rejissyorlik partiturasida konsert qanday nomerlardan tashkil topgani, bularning ketma-ketligi, qancha vaqt davom etishi, jonli ijromi yoki fonogrammami, qaysi nomerdan keyin parda ochiladi yoki qayerda yopiladi, qayerdan nur, chiroq beriladi, xullas, barchasi qo ozga tushiriladi. Partitura konsertning o[k]zagi,   ziga xos grafigidir.

Partituraning nusxalari barcha xizmatchilarga tarqatiladi. Bu ularga qulaylik yaratadi.

Demak, xulosa qilib aytganda, birinchidan:

— har qanday konsert asosini nomer tashkil etadi;

— nomer   z holicha mavjud b lishiga qaramay,   zining badiiyligini faqat konsertdagina namoyish qila oladi;

— konsert kompozitsiyasi (nomerning ketma-ketligi b yicha k rilishi) yillar davomida ishlab chiqilgan amaliy konsertlarga b ysunib, turli janrdagi nomerlarning tempo-ritmi rivojiga ko[k]riladi.

Teatrlashtirilgan konsert va estrada rejissyori qandayxususiyatlarga ega b lishi kerak?

Qanday xususiyatlar uning professional darajasini belgilab beradi?

U malum darajada tar   ibot va tashviqot ishlarining nazariyasi va amaliyotini, psixologiyani, rejissura, musiqa, adabiyot, tarix, estrada va folklor janrlarini, teatrlashtirishni, tashkiliy-ma^muriy ishlami olib borishni egallagan b   lishi kerak.

«Ijod — avvalo ma'naviy va jismoniy tabiatning t   liq jamlanishidir. U bundan tashqari tana va fikrni, aqlni, irodani, hissiyot, xotira va tasavvurni qamrab oladi» degan edi K..S. Stanislavskiy.

K..S. Stanislavskiyning bu iborasi, asosan, aktyorlarga xosdir. Aktyor qalbida bitta obrazni jo qilgan b   lsa, teatrlashtirilgan konsert rejissyori   nJab, yuzlab obrazlarni   z qalbiga jo qilgan b   lishi kerakligini k   rib turibmiz.

Sahnalashtirayotgan rejissyor ma'muriy-tashkiliy ishlardan   zini olib qochmasligi kerak. Bu ishdagi tartib, ya'ni   nlab turli tizimlarda xizmat qilayotgan odamlarni qovushtira bilish — repititsiyadan toitib to yakuniy natijagacha b   lgan vaqtda   zining ijobiy samarasini beradi.

VI. Nemirovich-Danchenkoning «rejissyor-tashkilotchi» iborasi teatrlashtirilgan konsert rejissyoriga tegishlidir. Chunki u har doim   -z teatrini yangitdan boshlaydi.

ADABIYOTLAR R YXATI

I. *Karimov I.A.* zbekiston: Milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafkura. T., « zbekiston», 1993.

2. *Karimov I.A.* Bizdan ozod va obod vatan qolsin. T., « zbekiston», 1994.

3. *Karimov I.A.* Ma'naviy yuksalish y lida. T., « zbekiston», 1998.

4. *Karimov I.A.* Biz kelajagimizni z q limiz bilan quramiz. T., «O[1]zbekiston», 1999.

5. *BepuiKoecKuu 3.B.* PoKHCcypa MaccoBbix K/iy6Hbix npeztCTaB,ieHHn. JITMK, 1977.

6. *renKUH J1.M.* MaccoBbie npajjiHiiKii. M., «ripocBeuj.cHne», 1975.

7. *Dushamov J.* Ommaviy bayramlar rejissurasi. T., 2003.

8. *3axoea B.E.* MCKVCCTBO aKTepa n pe>KHcccpa. M., 1963.

9. *Meupxonbd B.E.* CraTbn, nncbMa, pem-i, 6ece/ibi. M., 1968.

10. *Nosirova A. M.* Jonli s z san'ati asoslari. T., 2004.

II. *Raxmonov M.R.* zbek teatri. T., 1975.

12. *CmaHuc/iaecKuu K.C.* Co6p. COM. M., 1954—1961

13. *CU/IUH A.* Pa6oTa pe>KHccepa npn nocTanoBKe Ha HeTpaflHUHOHHbix cueHHnecKHX nnomaAKax. 1, 2, 3, 4 HacTH.

14. *Toecmanoeoe T.A.* O npoqbeccnn poKHCcepa. M., «Mc-KyccTBO», 1968.

15. *TyMQHoe H.M.* PexHCcypa MaccoBoro npa3flHHKa H TeaTp.

16. *Shodiyev B.* Navr z bayramlari. T., 2004.

17. *9(ppoc A.B.* ripoqbeccHfl pe>KHCcep. M., «McKyccTBO», 1979.

18. *Qodirov M.X.* zbekiston xalqlari tomosha sarfati. T., 1981.

19. *Qodirov M.X.* Sahnamiz lochinlari. T., 1982.

20. *Qoraboyev V.H.* Ommaviy tadbirlar. T., « qituvchi», 1991.

21. *Qoraboyev U.X.* zbekiston bayramlari. T., 2004.

MUNDARIJA

Kirish 3

Teatrlashtirilgari konsertni tashkil etishda rejissyorning vazifalari 5

Ssenariy — teatrlashtirilgan konsert asosi 7

Ssenariy rejasi 9

Rejissyor - dramalurg .....)!

Konsert turlari 12

/- *ilova.* Termiz shahrining 2500 yilligiga ba ishlangan teatriashgan *tomoshn ssenuriysi* 15

2- ilovo. Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat madaniyat institutiriihg 30 yilligi ssenariysi.... 25

3- ilova. « qituvchi va niurabbiyiar kuni» bayram ssenariysi.. 32

4- ilova. zbekistonda xizmat k rsatgan artist Xumora Ixtiyorovaning ijodiy kechasi sscnariysi 36

5- ilova. zbekistonda xizmat k rsatgan arlist Axmadjon Dadayev ning ijodiy kechasi ssenariysi 40

6- ilova. zbekiston Akademik Milliy teatrining ochilishi munosabati bilan tkaziladigan tantanalar tomoshasi ssenariysi 43

7- *ilova.* Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat madaniyat instituti «Rejissura» kafcdrasi ijodiy-hisobot tomoshasining ssenariysi 49

8- i/ova. Matniyoz Yusupovning 80 yilligiga ba ishlangan xotira kechasi 60

9- *ilova.* Muso Toshmuxammad li Oybek tavalludining 100 yilligiga ba ishlangan adabiy-badiiy kecha ssenariysi 63

10- ilova. «Tanbur nolasi va dulor sehri»nomli konsert spektakl ssenariysi 73

//- ilova. «NAVR Z—2001» bayram ssenariysi........................80
12- ilova. «NAVR Z—2002» bayram ssenariysi........................85
13- ilova. «NAVR Z—2003» bayram ssenariysi........................89
14- ilova. «NAVR Z—2004» bayram ssenariysi........................93
15- iiova. «NAVR Z—2005»bayram ssenariysi........................96
16- ilova. Abdulla Qodiriy nomidagi Toshkent Davlat madaniyat institutida tashkil etilgan «SURXON-ALP» folklorguruhi ijodiy kechasining ssenariysi..................................99
17- ilova. 1- kurs talabalari orasidan iste'dodlilarini kashf etishga bag^k^ishlangan bayram *ssQnahysi*..103
Xulosa..106
Adabiyotlar r yxati...108

HUSAN TOHIROVICH
MIRP LATOV

OMMAVIY BAYRAMLAR REJISSURASI

Oliy o 'quv** yurtlari **uchun o 'quv qo 'llanma

Muharrir ***Ra'no Azimova***
Badiiy muharrir ***Alyona Delyagina***
Texnik muharrir ***Yelena Tolochko***
Musahhih ***Mahmuda Usmonova***
Kompyuterda sahifalovchi ***Dilnoza Mansurova***

Bosishga ruxsat etiidi 29. 07. 2008. Bichimi 60*90'/,,, Tayms TAD garniturasi. Shailli b.t. 7,0. Nashr b.t. 5,6. Shartnoma Љ 53-2008. 500 nusxada. Buyurtma N2 544.

0*zbckiston Matbuot va axborot agcntligining Ch lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi. 100129, Toshkcnt, Navoiy k chasi, 30- uy.

«Shoakbar» xususiy ilmiy ishlab chiqarish korxonasi. 100031. Toshkcnt, T on Rcjainetov k chasi, la.

85.3(5)
M53

MirpoMatov H.T.
Ommaviy bayramlar rejissurasi: Oliy **quv yurtlari** uchun quvq llanma/ **H.T.** Mirp latov; Mas'ul. muhar. **N.** Qosimov; zbekiston Respublikasi oliy va rta-maxsus taMim vazirligi. - Toshkent: Ch lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2008. -112 b. - ISBN 978-9943-05-163-8: B.s.

BBK 85.3<5)